

HANUŠOVSKÉ

2. číslo • ročník XX • júl 2022

noviny

V tomto čísle:

**OBNOVA MIESTNYCH
KOMUNIKÁCIÍ -
SCHVÁLENIE FINANCIÍ
Z EÚ FONDŮV**

Str. 2

**VODA PRE MESTO -
OPATRENIA PRE ZABEZ-
PEČENIE JEJ DOSTATKU**

Str. 4

**KULTÚRNE AKTIVITY -
LETNÉ KINO**

Str. 8

VÝZNAMNÉ OCENENIE SAMUELA BRUSSA

Dňa 31. marca 2022 bolo vedúcemu kaštieľa v Hanušovciach nad Topľou slávnostne odovzdané vysoké štátne vyznamenanie prezidenta Maďarska – strieborný kríž za zásluhy. Vysokú hodnotu tohto ocenenia podčiarkuje skutočnosť, že je udeľované len výnimočne, a to ľuďom za obzvlášť významné životné dielo. Na konzuláte v Košiciach mu ho odovzdala generálna konzulka Maďarska Dr. Ágota Hetey. Samuel Bruss vyznamenanie prijal za prínosy pre regionálny rozvoj, a to hlavne v spojitosti s obnovou Veľkého kaštieľa, cennými akvizíciami do zbierok múzea a prezentáciu histórie šľachtických rodov, najmä rodu Dessewffy. Mám radosť, že v našom regióne pôsobí táto čínorodá osobnosť, ktorej skutky v súčinnosti s jej spolupracovníkmi z Krajského múzea Prešov vyvolávajú veľký pozitívny ohlas nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

ZELENÁČI – ŠIKOVNÁ PARTIA DO VOZA I DO KOČA

Podobne ako Samuel Bruss, tak i môj zástupca Jozef Varga a jeho tím Zelenáčov (Miloš Kmec, Katka Velebírová, Mária Kmecová, Šimon Hatala, Natália Juhássová, Adriana Beňová, Štefan Varga a ďalší), sú nadšencami, ktorí neraz do nočných hodín tvoria, aby potešili oči a srdcia Hanušovčanov.

Dlhodobu sa starajú o kvety, kríky, trávniky, stromy v centre mesta, pri Malom kaštieli, v grófskom parku či v iných častiach mesta. Sú to nielen záhradníci, ale zároveň aj umelci z FS Vargovčan, ktorí tiež organizujú napr. letné kino, Mikuláša pre deti a iné kultúrno-spoločenské podujatia. Som rád, že sú tu v meste títo a mnohí ďalší kreatívni ľudia, ktorí usilovne pracujú na tom, aby mesto čoraz viac previtalo.

17.7.2022

Štefan Straka
primátor mesta

Fotozdroj: Štefan Straka

Napriek zložitým okolnostiam, ktoré sú spojené nárastom cien a byrokraciou, mesto vkladá mnoho síl do prípravy a realizácie rozvojových projektov vo viacerých oblastiach:

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií

V rokoch 2019 – 2021 sa uskutočnila v meste rekonštrukcia cesty III. triedy a hlavnej cesty I/18 spojenej s obnovou chodníka a výstavbou dažďovej kanalizácie a verejného osvetlenia na prechodoch a križovatkách. Som veľmi rád, že rokovania s investormi stavieb (VÚC Prešov a tiež so Slovenskou správou ciest) priniesli viaceré pozitívne výstupy, ktoré obohatili uvedené projekty.

Obnove komunikácií v meste významne pomôže i to, že ďalšie 2 žiadosti/projekty o dotácie z EÚ fondov (z Ministerstva vnútra SR a z Pôdohospodárskej platobnej agentúry) boli úspešné. Spolu sa tak podarilo mestu získať nenávratné finančné príspevky v hodnote 293.967,75 EUR. Na tomto základe, a tiež v spojitosti s rozhodnutím poslancov mestského zastupiteľstva o schválení spolufinancovania vo výške 218.878,98 EUR, sa vloží výrazná injekcia do výstavby ďalších parkovacích miest (pri zdravotnom stredisku), do rekonštrukcie chodníkov a ciest v rôznych častiach mesta. Celková výška investície tak bude 512.846,73 EUR. Predpokladám, že po ukončení potrebných administratívnych procesov v súčinnosti s riadiacimi orgánmi bude začiatok realizácie stavebných prác buď v jeseni 2022, resp. v jari 2023.

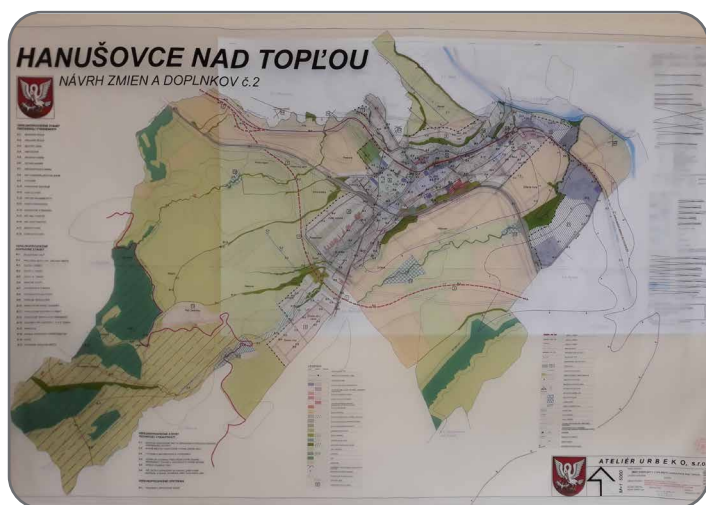
Územný plán mesta – zmeny a doplnky č. 2

Na tomto strategickom dokumente pracovali vyše 3 roky desiatky ľudí. Poďakovanie za výbornú prácu patrí hlavne Slavomírovi Karabinošovi (prednostovi mestského úradu), Kataríne Dvorskej (vedúcej stavebného úradu), Ivane Digoňovej (za odbor ochrany životného prostredia), Tomášovi Sochovi (za investičné oddelenie), Martinovi Ferkovi, Miloslavovi Kolesárovi a stavebnej komisii pri MsZ.

V tomto dokumente sa v katastri mesta vytýčili okrem iného územia pre výstavbu rodinných domov, bytoviek, domova dôchodcov, podnikateľskú činnosť či iné stavebné aktivity.

Doteraz platný územný plán mesta Hanušovce nad Topľou bol schválený uznesením mestského zastupiteľstva č. 2/2007. V roku 2013 boli realizované zmeny a doplnky č.1 uznesením č.354/2013. Po deviatich rokoch tak prichádza mesto v roku 2022 so Zmenami a doplnkami č.2, do ktorých sú zapracované požiadavky samosprávy, občanov aj nadradené dokumentácie iných orgánov štátnej a verejnej správy.

Spracovateľom Zmien a doplnkov č.2 územného plánu mesta Hanušovce nad Topľou bol Ateliér Urbeko s.r.o. v zastúpení Ing. arch. Vladimíra Ligusa. Celkové náklady na vyhotovenie dokumentu boli 15.360 EUR. Väčšinu z nákladov sa podarilo vykryť zo získanej dotácie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky vo výške 12.288 EUR.

Lokalita Pastovník

Príprava územia pre výstavbu rodinných domov

Významne pokročila príprava tejto lokality, na ktorej by sa mali stavať rodinné domy. Podstatné je, že počas jari 2022 bolo už vydané územné rozhodnutie, pričom aktuálne sa pracuje na dokumentácii potrebnej pre získanie stavebného povolenia. Zároveň sa podarilo dohodnúť, že VSD investuje z vlastných zdrojov do bu-

dovania elektrických rozvodov a verejného osvetlenia. Dohodlo sa tiež, že VVS investuje z vlastných zdrojov do výstavby vodovodnej siete. Mesto popri tom uskutočňuje kroky (napr. cez žiadosti o dotácie) potrebné pre to, aby sa získali financie potrebné pre zhotovenie prístupovej cesty k domom a tiež pre vybudovanie splaškovej a dažďovej kanalizácie.

Multifunkčná/športová ľadová plocha

Dňa 7.4.2022 bol položený základný kameň tejto stavby. Základný kameň so mnou symbolicky poklepali viacerí sponzori/podporovatelia/partneri projektu (Jozef Kužma za SZĽH, Peter Kocák – poslanec PSK, Natália Verčimáková – riaditeľka ZŠ, Lukáš Čebra - hokejový klub Pelikán) a zhotoviteľ stavby (TMH Building – konateľ Tomáš Horvát). Do polovice júla 2022 sa podarilo uskutočniť výstavbu spodnej stavby. To znamená, že sa uskutočnili zemné práce, vybudovali sa prípojky (elektrická, vodovodná, kanalizačná), zhutnili sa vrstvy kameniva, prebehlo betónovanie základov stavby. Na začiatku augusta 2022 stavbu prevezme SZĽH a česká firma

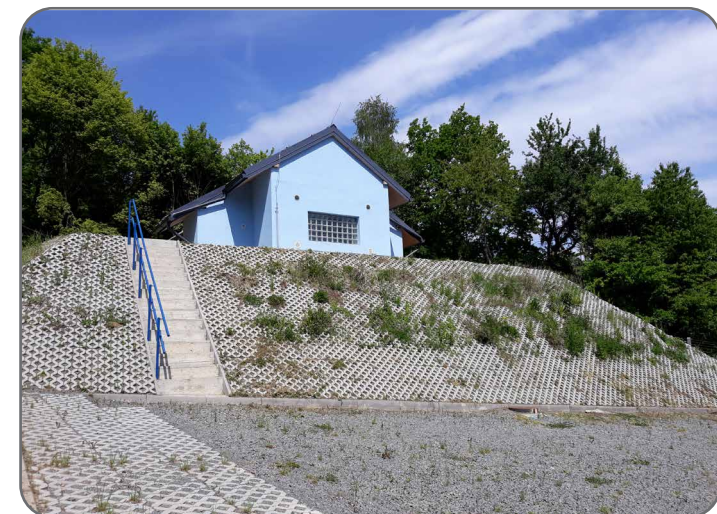
H+H Technika. Následne sa bude počas leta montovať technológia ľadovej plochy. Dobrou správou pre dobudovanie okolia ľadovej plochy (šatne, chodníky, mobiliár, ...) je to, že v priebehu júna/júla 2022 sa so svojou pomocou pridali ďalší podporovatelia, ktorými sú Slavomír Straka – konateľ firmy Zvar a Marek Hric – riaditeľ spoločnosti COOP- Jednota Vranov nad Topľou. Podrobnejšie info o ich pomoci bude v ďalšom čísle Hanušovských novín.

Jedným z kľúčových partnerov mesta je Východoslovenská vodárenská spoločnosť (VVS), a.s. V priebehu uplynulých rokov som mal so zástupcami VVS viacero konštruktívnych jednání. Tie priniesli dohody o spolupráci, a to jednak pri budovaní/obnove vodovodnej a tiež kanalizačnej siete.

Budovanie sústavy vodojemov

Viete odkiaľ pochádza voda, ktorá tečie z našich vodovodných kohútikov? Naš najväčší hanušovský poklad pochádza z 3 prameňov – dvoch podzemných (v Medvedej a Zlamanej dobre) a z jedného povrchového v Slanských vrchoch. Ich výdatnosť je spolu vyše 20 litrov/za sekundu. V čase klimatickej zmeny a čoraz častejších období sucha je výbornou správou, že do sústavy vodojemov, v ktorých sa zachytávajú tieto vody, pribudol nedávno ďalší s objemom 200 m³. Význam a dostatočnú kapacitu tejto sústavy podčiarkuje i fakt, že napriek najväčšiemu suchu počas jari 2022 (za posledných vyše 100 rokov) v našom regióne máme v meste stále dostatok pitnej vody. Nech to tak ostane aj naďalej.

Túto investíciu financoval dlhodobý dobrý partner mesta – Východoslovenská vodárenská spoločnosť (VVS), a.s. Výstavbu a spoľahlivý manažment prevádzky vodojemov a vodovodov zabezpečilo vedenie spoločnosti (bývalý generálny riaditeľ a súčasný člen dozornej rady – Stanislav Hreha, investičný riaditeľ – Róbert Heszy, bývalá riaditeľka závodu Vranov nad Topľou – Viera Kavuličová) a mnohí ďalší pracovníci VVS.

Výstavba vodovodu Prepojenie Mierová – SNP

V hornej časti mesta je niekoľko ulíc, kde majú obyvatelia dlhodobý problém so slabým tlakom vody. Možno najviac je to markantné na Sadovej ulici, Ulici SNP a na Tehelnej ulici. Túto situáciu rieši spolupráca mesta a VVS cez projekt napojenia dotknutých ulíc na ďalší dostatočný zdroj vody. S investičným riaditeľom VVS som dojednal to, že hneď, ako sa podarí získať vodopravné povolenie pre výstavbu, bude táto stavba zaradená medzi prioritné investície VVS. Vzhľadom k pokročilému štádiu riešenia projektu predpokladám, že povolenie by mohlo byť vydané počas jesene 2022. Je preto reálne, že výstavba posilňujúceho vodovodu začne v roku 2023.

Rekonštrukcia a čistenie kanalizácie Slovenská/Jarmočná ulica

Stavebné činnosti začali počas decembra 2021. Pred príchodom zimy sa stihla väčšina úloh na výstavbe jej novej vetvy na Slovenskej ulici. Po zimnej prestávke sa v priebehu apríla-júna 2022 realizovali práce na ďalšom stavebnom objekte, ktorým bolo vybudovanie nového prepichu/potrubia pod hlavnou cestou I/18, a to v blízkosti LPG stanice. Doterajšie potrubie po hlavnej ceste bolo totiž prasknuté/zlomené a dôsledku toho upchané kalmi. Aktuálne počas leta prebieha 3. etapa prác. V rámci nej prebieha zisťovanie a odstraňovanie nečistôt, ktorými je do značnej miery upchatá stará, ale stále funkčná vetva kanalizácie. Z potrubí sa odstraňuje veľké množstvo odpadov ako je napr. asphalt, polystyrén, dosky, šatstvo, obuv a množstvo iných materiálov. Žiaľ, aj kvôli tomu, že si niektorí občania mýlia kanalizačné potrubia s odpadkovým košom, vznikajú problémy a trápenie ľudí v najnižšie položenej časti mesta. V súčasnosti preto prebieha značne náročné odstraňovanie spomínaných komunálnych a stavebných odpadov z kanalizácie. Celkové náklady na túto investíciu rekonštrukcie a čistenia kanalizácie boli zatiaľ vyše 100.000 EUR.

Spevňovanie brehov Medzianskeho potoka – Ulice Bukovské

Môj zástupca Jožko Varga má dlhodobu na starosti komunikáciu s vedením Slovenského vodohospodárskeho podniku (SVP, a.s.). Energia, ktorú vložil do jednaní, prináša úžitok. Napr. to, že sa začalo spevňovanie brehov potoka v Bukovskom, ktoré už boli značne poškodené masami vody počas privalových dažďov. Podľa prísľubu vedenia SVP by malo pokračovať spevňovanie brehov potoka v priebehu leta/jesene 2022.

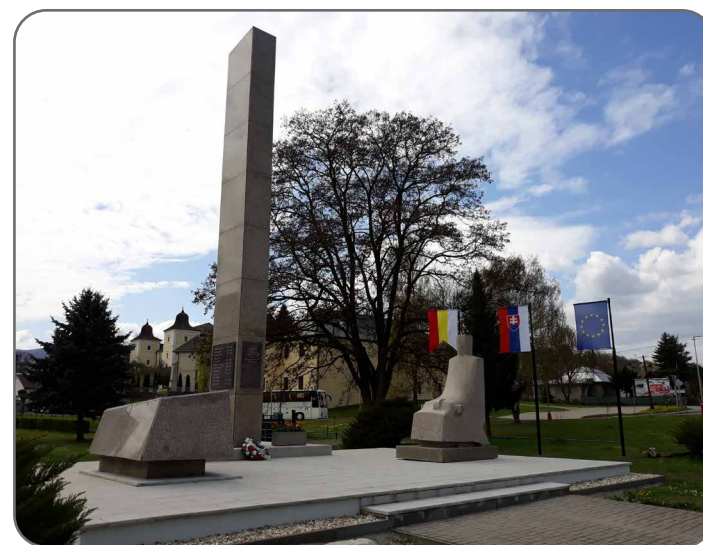

Obnova pamätníka SNP

„Pravde žil som, krivdu bil som – verne národ svoj ľúbil som.“ (Samo Chalupka)

Samo Chalupka pôsobil ako evanjelický farár, romantický básnik a spoluvorca Memoranda slovenského národa. Jeho uvedené životné motto je vryté do Pamätníka SNP, ktorý bol obnovený počas rokov 2021 - 2022 v centre mesta. Pamätník je vyjadrením vďačnosti a úcty voči padlým hrdinom 2. svetovej vojny z Hanušoviec nad Topľou, ktorí zomreli v rokoch 1944-1945 v boji za oslobodenie vlasti spod fašizmu.

Stavebné práce (za približne 12.000 EUR), cez ktoré firma EBC group opravila uvedené pietne miesto, boli financované zo štátnych zdrojov a prostriedkov mesta. Nadšenou iniciátorkou tohto projektu bola Helena Lipčáková – predsedníčka miestnej pobočky Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Obnove pamätníka a areálu významne pomohli aj Ľubica Tomková (riaditeľka mestského kultúrneho strediska), Jozef Varga (zástupca primátora a predseda kultúrnej komisie), Zelenáči, Tomáš Socha, Silvia Mikitová a Andrej Čurlík so svojím tímom z oddelenia správy majetku mesta.

Dom kultúry – rekonštrukcia vestibulu

Krok za krokom sa uskutočňujú viaceré iniciatívy vedúce ku kompletnej prestavbe domu kultúry. Po záchrane/rekonštrukcii rozpadajúcej sa stavby, teda po opravách jej múrov, po zateplení, po oprave strechy a po iných prácach (v celkovej hodnote vyše 800.000 EUR) sa následne uskutočňovali práce v interiéri budovy. Jedným z priestorov bol aj vestibul. Ten sa opravil na základe dotácie Prešovského samosprávneho kraja (5.000 EUR) a vkladu mesta. Počas leta a jesene sa uskutoční rekonštrukcia prístupového schodiska. S napätím ešte čakáme, či nám počas roku 2022 schváli príslušné ministerstvo dotáciu, ktorá by mala byť použitá na obnovu poslednej, hlavnej časti interiéru, t. j. veľkej sály.

Iné projekty

Život je zložený z maličkostí. Okrem investične nákladných projektov sa venujeme v meste aj „malým“ projektom. Napr. je to výstavba nových schodísk (na Kláštornej ul. a Slovenskej ulici), čistenie odvodňovacích kanálov (Kukorelliho ul., Bukovské), výstavba pieskovísk (v areáli MŠ - firma GBag s.r.o.) či osadzovanie prvkov (napr. zrkadiel) pre bezpečnejšiu situáciu na cestách (Sadová ul). Stavebná sezóna sa rozbehla, preto budú pribúdať ďalšie aj takéto malé, ale verím tomu, že prínosné projekty.

Revitalizácia mesta a detské ihriská

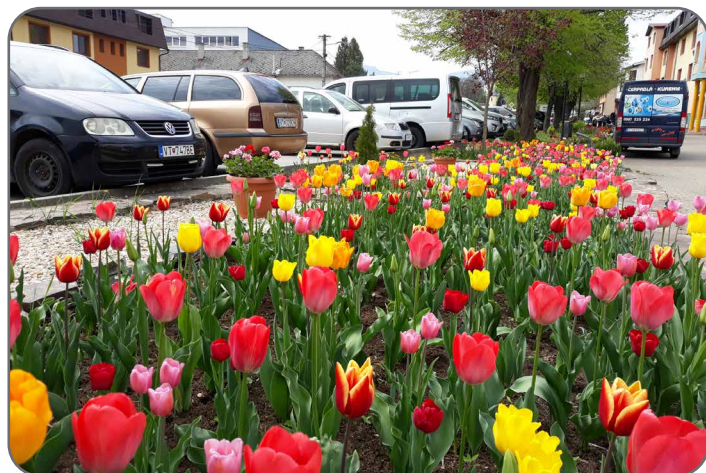
Veľkú snahu vkladáme na mestskom úrade aj do prípravy projektov, ktoré majú pomôcť oživiť a skultúrniť viaceré zanedbané časti mesta. Tiež sa usilujeme o získanie grantov na výstavbu detských ihrísk. V rokoch 2019 a 2021 sme podali 2 žiadosti, cieľom ktorých bolo získať – či už z Nórskeho fondu alebo neskôr z EÚ zdrojov – potrebné financie na spomínané zámery. Tieto pokusy nám, žiaľ, nevyšli, keďže žiadosti neboli schválené. Uprednostnené a finančne podporené boli veľké mestá. To sa však v poslednej výzve zmenilo a šancu na získanie dotácie majú aj menšie mestá ako Hanušovce nad Topľou, ktoré majú do 5 000 obyvateľov. Svitla nám nádej, nevzdali sme sa, a preto sme v roku 2022 pripravili projektovú dokumentáciu, zabezpečili stavebné povolenie a znovu podali žiadosť na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Cieľom je obnoviť zanedbaný vnútroblok v blízkosti základnej školy v centre mesta (Štúrova ul./Budovateľská ul.). Medzi bytovými domami by sa mali obnoviť chodníky, pribudnúť zeleň, kvety, nové multifunkčné ihrisko, detské ihrisko, pieskovisko, dažďová záhrada, kontajnerové stojisko, koše a lavičky. Celkové predpokladané náklady na projekt sú 327.307,82 EUR. Aktuálne čakáme na vyhodnotenie našej žiadosti. Cez Miestnu akčnú skupinu (MAS) tiež podáme počas leta 2022 žiadosť o nenávratný finančný príspevok na výstavbu ihriska a kultiváciu prostredia na uliciach Slovenská/Jarmočná. Držte nám prosím palce, aby nám tieto či iné iniciatívy vyšli.

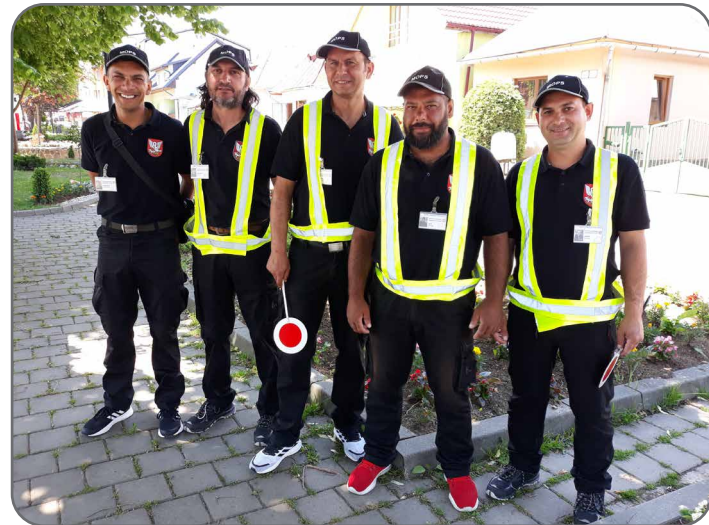
Výsadba a údržba verejnej zelene

Zelenáči, t. j. dobrovoľníci a zamestnanci mesta, sa i počas tejto sezóny starajú tiež o kvetinovú výzdobu mesta. Do svojej práce dávajú srdce a je to vidno. Aj keď žijeme náročnú dobu prinášajúcu starosti, tak pohľad na takéto tulipánové oázy poteší a pohladí dušu človeka.

Tím z oddelenia údržby majetku mesta je zložený z dvoch skupín. Sú nimi: 1. malá obecná služba/projektoví pracovníci, 2. už spomínaní Zelenáči. Aktuálne sa dokončuje 2. kolo kosenia a hrabanie trávnatých porastov, ktorú potom zhodnocujú v rámci kompostovania. Kompost následne využívajú Zelenáči v rámci výsadby kvetov a drevín.

Miestna občianska poriadková služba

Ministerstvo vnútra SR schválilo žiadosť mesta a následne prisľahlo finančným príspevkom z EÚ fondov vo výške 80.193,01 EUR na činnosť miestnej občianskej poriadkovej služby. Milí a ochotní páni (vedúci tímu František Hlucho-Horvát a jeho spolupracovníci Miroslav Mucha, Peter Horvát, Ján Lacko, Peter Horvát), ktorí v nej pracujú, dohliadajú napr. na bezpečnosť chodcov (hlavne detí) v rámci cestnej premávky, pomáhajú chrániť verejný poriadok a majetok, angažujú sa pri spoločenských podujatiach (Beh Kukorelliho, Letné kino, Dni mesta, aktivity škôl, ...), či spolupracujú s policajtm pri riešení asociálneho správania, poškodzovaní životného prostredia, resp. pri rôznych priestupkoch niektorých občanov.

Som veľmi rád, že epidemická situácia sa výrazne zlepšila. To umožnilo konanie rôznych športových, kultúrnych a spoločenských podujatí.

Memoriál Jána Holingu

Počas soboty 23.4.2022 sa uskutočnilo v telocvičniach ZŠ športovo-kultúrne podujatie. Volejbalisti si do sýtosti zahrli turnaj pod

vysokou sieťou. Rodičia s deťmi sa zabavili na rozprávkovej komédii Stará dievka a čert. Vo svižnom tempe tiež prebehol intervalový tréning Kvetky Kolesárovej. Vydarené podujatie zorganizoval Miroslav Németh s manželkou Jozefínou (OZ Smeč) a s volejbalovým kolektívom. Podujatie podporili a pomohli pri aktivitách: riaditeľka ZŠ (Natália Verčimáková) a spolupracovníci, riaditeľka MŠ (Katka Bindasová) a učiteľky, Slavomír Straka z firmy Zvar, pani Sabolová (Drogéria), Pavol Džomek (firma Orchidea), Jozef Kočíško a mesto Hanušovce nad Topľou.

Bežecké podujatie: Memoriál brig. gen. Ľudovíta Kukorelliho

Podujatie sa konalo 6.5.2022 pri príležitosti 77. výročia víťazstva nad fašizmom v 2. svetovej vojne. Počas nej bol Kukorelli významným organizátorom a veliteľom partizánskych jednotiek na východnom Slovensku.

Po búrke sa v priebehu piatka podvečer vyjasnilo, a tak si mohli bežkyne a bežci užiť príjemné májové počasie. Diváci vytvorili úžasnú atmosféru, v ktorej niektorí leteli ako víchor. Jednotlivci (muži, ženy) a štafetové tímy – všetci zvládli 8 km v čase za menej ako 46 min.

Organizátormi behu boli: mesto Hanušovce nad Topľou, mestské kultúrne stredisko, základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v meste a Hermanovský bežecký oddiel.

Výsledky:

I. Ženy: 1. miesto - Simona Čonková, 2. miesto - Zuzana Bochová, 3. miesto - Lucia Marošová;

II. Muži: 1. miesto - Ján Jurko, 2. miesto - Miloš Mitaľ, 3. miesto - František Pastor (najlepším z Hanušovčanov bol na 5. mieste Branislav Ďurica);

III. Štafety: 1. miesto - Folklórny súbor Vargovčan (muži), 2. miesto - Rímsko-katolícka farnosť Hanušovce nad Topľou, 3. miesto - Športový klub Pelikán.

V rámci memoriálu tradične i Základná škola v Hanušovciach nad Topľou zorganizovala množstvo behov pre deti a mládež. Zapojili sa stovky bežcov a bežkyň. Niekoľko ukážok z peknej športovej akcie pripájame. Kompletnú fotogalériu nájdete na stránke ZŠ.

Výsadba pamätného stromu

Uskutočnila sa 5. júna 2022 v priestore národnej kultúrnej pamiatky grófskeho parku, a to v kontexte Dňa poľovníctva a ochrany prírody pre deti. Vysadeným stromom je dub vresovitý. Za výborným nápadom a prípravou podmienok pre jeho uskutočnenie stojí Samuel Bruss a jeho kolegyne a kolegovia z Krajského múzea - Kaštieľ Hanušovce nad Topľou.

Charitatívne podujatie Na bicykli deťom

Je dosť detí, ktoré zvädzajú svoj ťažký zápas s rakovinou. Preto, aby sa im aspoň trochu pomohlo, sa i mesto Hanušovce nad Topľou rozhodlo zapojiť do charitatívneho podujatia Na bicykli deťom, ktoré má zastávky vo vybraných obciach a mestách Sloven-

ska. Podujatie organizujú (cez občianske združenie Deťom pre život) rodičia týchto detí, resp. rodičia detí, ktoré, žiaľ, podľa hli tomuto ochoreniu. Jedným z cieľov podujatia je finančná podpora pre rehabilitáciu týchto malých bojovníkov po náročnej liečbe. Zamestnanci mesta, personál a rodičia zo základnej školy a materskej školy, vyzbierali a prispeli sumou 300 EUR, ktoré boli počas štvrtku 9.6.2022 darované pre uvedení účel. Cyklisti boli na zastávke v našom meste privítaní spevom a hudbou, pričom bolo pre nich nachystané drobné občerstvenie. K výprave cyklistov sa pripojili aj žiaci základnej školy, ktorí v sprievode polície absolvovali časť etapy.

Letné kino a divadlo Pod Dubom

Filmové predstavenia sa rovnako ako minulý rok konajú opäť v grófskom parku, ktorý sa nachádza pri Veľkom kaštieli/Dome kultúry. Návštevníci majú k dispozícii stánky s občerstvením. Letné kino Snehová kráľovná bolo začiatkom leta obohatené i o divadelné predstavenie Kocúr v čižmách (divadlo Cililing) a skákací hrad. Podujatie organizuje mesto v súčinnosti s tímom FS Vargovčan/Zelenáčov a tiež s riaditeľkou mestského kultúrneho strediska.

Viac Informácií aj o ďalších kultúrno-spoločenských podujatiach/aktivitách počas jari prinášajú v inej časti novín zástupca primátora Jozef Varga a Miloš Kmec a riaditeľka MsKS Ľubica Tomková.

Spracoval Štefan Straka,
primátor mesta
17.07.2022
Fotodroji: Štefan Straka

Úspech folklórneho súboru Oblík na medzinárodnom festivale v Poľsku

FS Oblík pod vedením Jaroslava Muchu obsadil skvelé 1. miesto v medzinárodnej konkurencii 11 folklórnych súborov na festivale v Poľsku v meste Elk na konci júna 2022. Teším sa z tohto úspechu a šírenia dobrého mena nášho mesta. Srdečne gratulujem!

Z ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

29. rokovanie MsZ

Primátor zvolal neplánované rokovanie mestského zastupiteľstva na stredu 6. apríla 2022 z dôvodu podania žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekt Revitalizácia vnútrobloku sídliska na ulici Štúrova a Budovateľská v meste Hanušovce nad Topľou. Ide o druhý pokus mesta financovať s pomocou eurofondov zanedbaný priestor medzi bytovými domami, v ktorom by malo pribudnúť nové multifunkčné ihrisko, detské ihrisko, pieskovisko, dažďová záhrada, kontajnerové stojisko, mobiliár a chodníky v celkovej sume 327 307,82 EUR. Aktuálne čakáme na vyhodnotenie našej žiadosti.

Eurofondov sa týkal aj druhý bod rokovania, a to získanie nenávratného finančného príspevku na rekonštrukciu a dobudovanie cestnej komunikácie a chodníka na Kukorelliho ulici (od pošty až k Pastoračnému centru na Kukorelliho ulici) vo výške 581.502,39 EUR. Takáto suma vysoko presahuje finančné možnosti mesta, preto sú eurofondy jediným zdrojom, ako získať financie na cesty a chodníky, ktoré sú na mnohých miestach v zlom a nevyhovujúcom stave.

Obe žiadosti o nenávratný finančný príspevok získali súhlas mestského zastupiteľstva.

30. rokovanie MsZ

V apríli sa poslanci stretli ešte raz, a to z dôvodu voľby hlavného kontrolóra mesta. Žiadosť zaslal iba jeden uchádzač – súčasná kontrolórka mesta Ing. Alžbeta Sabová, ktorej od 1. mája 2022 začína plynúť nové funkčné obdobie v trvaní 6 rokov.

31. rokovanie MsZ

11. mája čakal poslancov a poslankyne bohatý program zložený z 13 bodov. Vďaka súhlasu mestského zastupiteľstva mesto podpísalo Zmluvu o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou a. s., vďaka čomu vodárne vybudujú z vlastných zdrojov vodovod v novej lokalite mesta Nová Tehelná – Pastovník.

32. rokovanie MsZ

Búrlivú debatu prinieslo schvaľovanie úveru vo výške 300.000 eur a lízing na kúpu mini traktora vo výške 60.000 EUR. Úver bude použitý na financovanie investičných aktivít v meste a lízing na obmenu techniky mesta, ktorá má viac ako 30 rokov a prirodzene potrebuje modernizáciu.

33. rokovanie MsZ

V predposledný júnový deň odobril mestské zastupiteľstvo Zmeny a doplnky č. 2 územného plánu mesta, ktoré (okrem iného) otvárajú nové lokality na individuálnu bytovú výstavbu, ale otvárajú aj možnosť rozšírenia cintorína či presťahovania ihriska mimo pamiatkovej zóny.

Zastupiteľstvo sa venovalo aj príprave na komunálne voľby, ktoré nás čakajú 29. októbra 2022.

Pripravil PhDr. Slavomír Karabinoš,
prednosta MsÚ

OCENENIE ZAMESTNANCOV ŠKÔL NA ÚROVNI SPOLOČNÉHO ŠKOLSKÉHO ÚRADU HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Po dvojročnej pauze sa 28. júna 2022 v koncertnej sále Malého kaštieľa v Hanušovciach nad Topľou uskutočnila slávnostná akadémia oceňovania zamestnancov základných a materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti jednotlivých obcí, ktoré sú združené do Spoločného školského úradu Hanušovce nad Topľou.

Organizátorom, v spolupráci so zriaďovateľmi škôl, bol Spoločný školský úrad Hanušovce nad Topľou. Tohtoročná akadémia bola výnimočná tým, že na ocenenie boli zriaďovateľmi nominovaní pedagogickí aj nepedagogickí zamestnanci škôl.

Plaketou Vzorový pracovník v školstve bolo ocenených 36 zamestnancov. Toto morálne ocenenie bolo vyjadrením uznania a vďaka učiteľom, ktorí sú aktívni vo výchovno-vzdelávacom procese, i učiteľom, ktorí už ukončili svoje pracovné pôsobenie v školách odchodom do dôchodku. Rovnako bolo vyjadrené uznanie a poďakovanie aj nepedagogickým zamestnancom škôl, pretože sú ich

Foto: (aga)
Medzi ocenenými učiteľmi boli aj Hanušovčanky Ing. Eva Hilovská a PaedDr. Ľubmila Zaťková

neoddeliteľnou súčasťou; bez nich by bolo ťažké predstaviť si bezproblémový chod škôl.

Ocenenie odovzdávali zástupcovia miestnych samospráv: predseda Mikroregiónu Oblík JUDr. Juraj Balog, starosta obce Bystré PhDr. Ľubomír Hreha a starosta obce Soľ Ing. Jozef Berta.

Podujatie bolo ukončené slávnostným obedom.

V kultúrnom programe vystúpil FS Vargovčan a žiaci Základnej umeleckej školy Hanušovce nad Topľou. Hudobný klavírny sprievod počas odovzdávania ocenení poskytla Eva Vihonská, DiS. art. Aj touto cestou im ďakujeme. Zároveň vyjadrujeme poďakovanie aj všetkým zriaďovateľom, ktorí takýmto spôsobom reflektujú výsledky práce zamestnancov škôl.

PaedDr. Ľubica Vargová

Foto: (aga)

Výberové konanie na miesto riaditeľa ZUŠ

Ako informovala vedúca Školského úradu Hanušovce nad Topľou PaedDr. Ľubica Vargová, dňa 8. apríla 2022 bolo zriadením školy vyhlásené výberové konanie (ďalej VK) na pozíciu riaditeľ(ka) ZUŠ Hanušovce nad Topľou. Do VK prišla jedna prihláška. Po otvorení obálky a kontrole požadovaných dokumentov bolo zistené, že prihlásený uchádzač nespĺňa podmienky vyhláseného VK. Výberové konanie sa preto neuskutočnilo a v súlade s §5 ods. 9 zákona 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme je od 1. júla 2022 do úspešného ukončenia VK, najdlhšie však na dobu 6 mesiacov, poverená riadením ZUŠ Ľudmila Kreheľová Dis. art.

Voľba hlavného kontrolóra

Dňa 27. apríla 2022 sa uskutočnila voľba hlavného kontrolóra mesta Hanušovce nad Topľou. Mestské zastupiteľstvo vo svojom uznesení skonštatovalo, že voľba sa uskutočnila v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov.

Do funkcie na funkčné obdobie 6 rokov bola opätovne zvolená Ing. Alžbeta Sabová na 100%-ný pracovný úväzok s nástupom od 1. mája 2022. V tomto výberovom konaní bola jedinou prihlásenou kandidátkou. Na jej zvolenie bol potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov. Voľba prebiehala tajne a jej výsledok bol 10 získaných hlasov od 10 prítomných poslancov (jeden poslanec nebol na zasadnutí MsZ prítomný).

Alžbeta Sabová je absolventka Ekonomickej univerzity v Bratislave - Podnikovo-hospodárskej fakulty v Košiciach. Hlavnou kontrolórkou sa tak stáva tretie funkčné obdobie.

Deň víťazstva nad fašizmom

Aj tento rok sme si v našom meste pripomenuli Deň víťazstva nad fašizmom (77. výročie) pietnym aktom kladenia vencov k pamätníku padlým v SNP a 2. svetovej vojne 6. mája 2022. Táto spomienka oproti predchádzajúcim rokom viac rezonovala pri uvedomení si vojnových hrôz u našich susedov na Ukrajine.

Foto: (aga)

Pietneho aktu sa zúčastnil primátor mesta Štefan Straka, zástupca primátora Jozef Varga, riaditeľka MsKS Ľubica Tomková, členovia ZO SZPB v Hanušovciach nad Topľou, členovia FS Vargovčan, učiteľia a žiaci tunajšej ZŠ.

Foto: (aga)

Podmienky zabezpečenia sobášnych obradov

Mestské zastupiteľstvo v Hanušovciach nad Topľou na svojom 31. zasadnutí 11. mája 2022 schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2022 o určení výšky úhrady nákladov, miesta a podmienok na zabezpečenie sobášnych obradov pred Matričným úradom mesta Hanušovce nad Topľou v matričnom obvode Hanušovce nad Topľou, a to:

Sobášne dni a hodiny

Streda od 11.00 – 15.00 hod.

Sobota od 13.00 – 15.00 hod.

Sobášnymi dňami nie sú nedele, štátom uznané sviatky a dni pracovného pokoja.

Sobášne miestnosti

Sobášna miestnosť – Mestský úrad Hanušovce nad Topľou, Mierová 333/3

Sobášna miestnosť – Koncertná sála Malého kaštieľa, Hanušovce nad Topľou, Zámocká 150/2

Výška úhrady nákladov za poskytnuté služby na zabezpečenie sobášneho obradu

Mimo sobášnych dní 50,00 €

Mimo sobášnych hodín 50,00 €,

Mimo sobášnej miestnosti 50,00 €

Zároveň MsZ na tomto zasadnutí poverilo poslankyňu Annu Fáberovú vykonávať akty uzavretia manželstva.

Jednu z tohtoročných novinárskych cien získala Hanušovčanka

Ako uvádza oficiálna informácia, „novinárska cena predstavuje už 18 rokov fórum kvalitnej žurnalistiky otvorené pre novinárov, zástupcov médií, ale aj širšiu odbornú a laickú verejnosť“. Dňa 19. mája 2022 bol zverejnený zoznam víťazov a nominácií Novinárskej ceny 2021. V rámci nej za písanú reportáž sa víťazom stal kolektív štyroch redaktorov Denníka N, ktorého súčasťou je aj Hanušovčanka Denisa Gdovinová.

vinová (ďalší ocenení redaktori sú Rastislav Kačmár, Tomáš Hrivňák a Daniel Kerekes). Ocenenie získali za reportáž „Študovali na jednom gymnáziu, dnes majú 30 a 40 rokov. Pátrali sme po tom, prečo dve generácie odišli z východu,“ publikovanú 28. júna 2021.

Foto: Tomáš Benedikovič

Denisa Gdovinová vyštudovala žurnalistiku na Univerzite Komenského v Bratislave. Jej profil ako mladej novinárky sme v Hanušovských novinách priniesli už v roku 2019 (č.3, s.16). Pripomenieme len, že v tom čase (september 2019) akurát prechádzala do Denníka N z redakcie .týždeň, kde pracovala od roku 2014. Ako redaktorka Denníka N sa spočiatku venovala najmä problematike slovenského školstva, postupne začala prechádzať na širšie domáce spravodajstvo, o čom vypovedá aj názov príspevku, za ktorý boli redaktori ocenení.

Zborové dni

Fotodrož: Štefan Straka

Po dlhšom čase sa opätovne rozozvučali priestory Gréckokatolíckeho chrámu bl. hieromučeníka P. P. Gobjdiča v Hanušovciach nad Topľou mladými hlasmi, a to počas koncertu v rámci Vranovských zborových dní 10. júna 2022 podvečer. V rámci 33. ročníka zborového festivalu Vranovské zborové slávnosti sa predstavili štyri zbory: Chlapčenský zbor BONIFANTES z českých Pardubic a tri zbory z Banskej Bystrice –

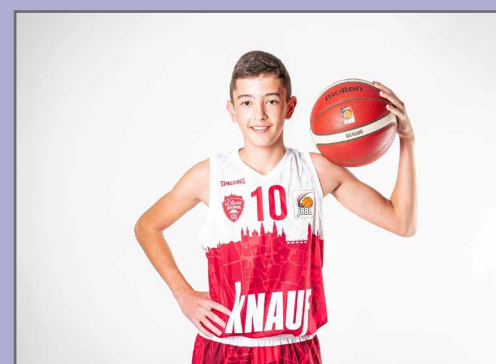

Fotodrož: Štefan Straka

BASKETBALISTA FILIP VOZÁR

Vážení čitatelia Hanušovských novín, viete, že vnuk nášho bývalého primátora pokračuje v šľapajách športovej rodiny Vozárovcov? Dnes už nebohý pán Peter Vozár bol primátorom v rokoch 1994 až 2002 a na športovom poli sa aktívne venoval basketbalu. Dnes má však svojho nasledovníka vo svojom vnukovi Filipovi. Ale poďme po poriadku. Jeho syn, Hanušovčan dlhodobo žijúci v Nemecku, teraz už 46-ročný Peter Vozár bol naším reprezentantom v hádzanej, zahral si aj na majstrovstvách sveta v roku 2009 v Chorvátsku. A jeho syn, 16-ročný Filip Vozár, veľmi úspešne napreduje v basketbalovom klube v meste Würzburg, v mladšom prvoligovom doraste U16- JBBL Bundesliga. Jeho kroky budeme určite sledovať aj v budúcnosti. Filipovi držíme všetky prsty a prajeme mu veľa športových, ale aj školských úspechov, no tie už bude, bohužiaľ, jeho deda sledovať iba z vysokého športového neba ...

Zdroj:

<https://akademie.soliver-wuerzburg.de/teams/jbbl/spielplan>

Jún 2022,

Mgr. Pavol Minár

Fotodrož: Pavol Minár

ŠTATISTIKA ZÁSAHOV HANUŠOVSKÝCH HASIČOV V ROKU 2021

Ako boli v roku 2021 zaneprázdnení hanušovskí hasiči, redakcii Hanušovských novín formou štatistickej tabuľky uviedol mjr. Mgr. Martin Václavek, veliteľ Hasičskej stanice Hanušovce nad Topľou:

Rok	Počet výjazdov	Z toho					
		Požiar	Technická pomoc	Dopravné nehody	Ekologický zásah	Planý poplach	Cvičenie
2021	93	16	45	30	0	0	2

Narodili sa (apríl - jún 2022)

Sebastián Tancoš
Joel Tekely
Sofia Sandra Sopoligová
Timotej Marcel Horvát
Mária Kmecová
Adam Mičko
Aneta Šimková
Jasmína Kurová
Tadeáš Horvát
Viktória Glodová

Matej Ondčko
Simona Hlucho-Horvátová
Lukáš Horvát

Pripravila Katarína Pirščová matrikárka

Krátke správy spracovala Agáta Krupová

DEŇ POĽOVNÍCTVA A OCHRANY PRÍRODY PRE DETI

Konečne sa po dlhom čase opätovne naplno otvorili dvere kultúrnych inštitúcií, bez akýchkoľvek obmedzení sa znovu začali konať hromadné kultúrne podujatia. To, že spoločné stretávanie našim obyvateľom už naozaj chýbalo, dosvedčil aj zorganizovaný Deň poľovníctva a ochrany prírody pre deti. Konal sa v nedeľu 5. júna 2022 v grófskom parku pri Veľkom kaštieli. Hlavnými organizátormi boli Krajské múzeum v Prešove – Kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou, Mesto Hanušovce nad Topľou a Slovenský poľovnícky zväz – OPK Vranov nad Topľou. Partnermi podujatia boli Regionálne centrum ochrany prírody Prešov, Lesy SR, š.p., tunajšie MsKS a ZUŠ, Klub chovateľov slovenských kopovov, Klub chovateľov farbiarov a Klub chovateľov alpského jazvečíkovitého duriča. Podujatie poskytlo široké spektrum aktivít najmä pre detského návštevníka, ktorému bolo venované pri príležitosti medzinárodného dňa detí, no na svoje si prišli aj ich rodičia, starí rodičia a ostatní účastníci podujatia.

Fotozdroj: Samuel Bruss, Krajské múzeum Prešov – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou

Čo sa týka programu, po ukončení svätohubertskej omše, ktorú celebroval farár hanušovskej rímskokatolíckej farnosti Martin Telepun, udeľovali sa poľovnícke vyznamenania.

Fotozdroj: Janka Futejová

Pri príležitosti Slávnostnej rady SPZ Vranov nad Topľou, spojenej s Dňom poľovníctva, bolo predstavenstvom Oko SPZ Vranov nad Topľou udelených 13 vyznamenaní, bronzových medailí a odznakov, 3 vyznamenania – strieborné medaily a odznaky, jedno vyznamenanie – medaila a odznak zlatej medaily. Trom členom SPZ bolo udelené ocenenie Zlatý kamzík.

Najvyššie ocenenie - Zlatú medailu Slovenského poľovníckeho zväzu za významné zásluhy a rozvoj poľovníctva na Slovensku – získal v nedeľu 5. júna 2022 Štefan Veliký z Jastrabia, ktorý

Fotozdroj: Janka Futejová

ho vníma ako ocenenie za chov, dlhoročnú starostlivosť o zver a lov a všetko, čo k tomu v prírode patrí. Členom poľovníckeho združenia je od roku 1975, kde začínal v rámci PZ Diana Jastrabie a po jeho rozčlenení na dva samostatné celky sa stal členom PZ KOPOV Merník, v rámci ktorého pracuje dodnes. V tejto súvislosti povedal, že vždy bol lepší chovateľ zveri ako jej strelec. Pre

Foto: (aga)

neho ako pre poľovníka bolo vždy najlepším zážitkom vidieť veľa peknej zveri, v jari počúvať kukať kukučku a ostatné vtáčstvo, ktoré ohlasuje, že príroda po zime znova ožíva. Na otázku, ako vníma toto podujatie v našom meste, Štefan Veliký odpovedal: „Podujatie je výborné a som prekvapený účasťou, koľko je tu veľa ľudí. Cítim sa tu veľmi dobre. V Hanušovciach som ako doma. V minulosti som tu totiž pracoval, a to ešte na starej požiarnej zbrojnici (ob-

Foto: (aga)

jekt stál oproti Malému kaštieli – pozn.). Poznal som tu všetkých primátorov a aj starých kolegov hasičov, spomínam na Andreja Sochu, Andreja Gloda, Slava Velebíra a ďalších.“ Za jeho pôsobenia sa v Hanušovciach nad Topľou budoval nový objekt – terajšie sídlo hanušovských hasičov, ktoré ako jediný objekt v našom meste v Hanušovciach nad Topľou má protiatómový úkryt, neskôr Štefan Veliký pôsobil ako okresný hasičský veliteľ vo Vranove nad Topľou.

Foto: (aga)

Foto: (aga)

Za dlhoročnú činnosť v poľovníckom zväze boli vyznamenaní aj dvaja Hanušovčania – Igor Sopoliga a Vladimír Ivančo. Igor Sopoliga (nar. 1960) je dlhoročným členom SPZ, a to od roku 1978. Je členom PZ Topľa Bystré, kde vo funkcii člena dozornej rady prispieval k správne chodu PZ, budovaniu poľovníckych zariadení v pracovnej skupine Čierne nad Topľou. Svedomito sa tiež podieľal na starostlivosti o zver a životné prostredie, v ktorom sa zver nachádza. Za toto jeho dielo mu bola predstavenstvom Oko SPZ odovzdaná strieborná medaila – menovite za jeho

Foto: (aga)

klad, zásluhy a rozvoj poľovníctva v okrese Vranov nad Topľou. Vladimír Ivančo je poľovníkom v poľovníckom združení STAVLINEC Matiaška od roku 1987 a takisto získal striebornú medailu Slovenského poľovníckeho za významné zásluhy a rozvoj poľovníctva na Slovensku. V poľovníckom združení STAVLINEC od roku 1994 vykonáva funkciu finančného hospodára a vedie aj účtovnú dokumentáciu združenia. Je tiež členom poľovníckej stráže a dbá o ochranu poľovníctva s najväčšou starostlivosťou.

Na pravé poludnie bol v blízkosti archeoparku vysadený pamätný strom dub vresovitý. Za nápadom a prípravou podmienok jeho vysadenia stál Samuel Bruss, vedúci organizačnej jednotky Krajského múzea v Prešove – Kaštieľ Hanušovce nad Topľou, s kolektívom pracovníkov múzea. Na jeho výsadbe sa okrem primátora mesta Štefana Straku vlastnými rukami podieľali aj poslanec NR SR Pavel Zajac, exprednosta OÚ Vranov nad Topľou Alfonz Kobielsky a Igor Sopoliga.

Fotozdroj: ZUŠ Hm

Do súťaže o najlepšie guľáš sa zapojilo 10 družstiev, z nich jedno bolo diskvalifikované, lebo variť začali neskoro a do času rozhodovania porotou ich guľáš nebol uvarený. Z konečných deväť družstiev sa na 1. mieste umiestnilo Poľovnícke združenie KOPANY Skrabské, druhé bolo Poľovnícke združenie Lipiny Hanušovce nad Topľou a na 3. mieste skončil Klub chovateľov alpského jazvečíkovitého duriča.

Nechýbali klubové výstavy a bonitácie poľovníckych plemien Slovenský kopov, Alpský jazvečíkovitý durič, Bavorský farbiar a Hanoverský farbiar. Pre deti bola pripravená aj lesná pedagogika a ekoaktivity. V kultúrnom programe, ktorý moderovala Ľubica Tomková, sa predstavili sokoliari, žiaci hudobného i tanečného odboru tunajšej ZUŠ, populárny spevák staršej generácie Peter Stašák i Goralská muzika.

Spracovala: Agáta Krupová

Foto: (aga)

VÝVOJ KRIMINALITY NA ÚZEMÍ MESTA

Obvodné oddelenie PZ Hanušovce nad Topľou je oddelením III. typu. V jeho územnom obvode sa nachádza jedno mesto a 20 obcí. V služobnom obvode bolo v roku 2021 štatisticky vykázaných 73 trestných skutkov, z ktorých bolo objasnených 48. V porovnaní s rokom 2020, kedy napadlo 79 trestných skutkov a objasnených bolo 58 trestných skutkov, došlo k poklesu nárastu o 6 trestných skutkov. Na úseku priestupkového konania v služobnom obvode OO PZ napadlo 202 priestupkov, z ktorých bolo objasnených 173. V roku 2020 napadlo 203 priestupkov, z ktorých bolo objasnených 168, došlo teda k poklesu nápadu o 1 priestupok.

Štruktúra trestných skutkov

Z celkového počtu trestných skutkov v služobnom obvode na území mesta Hanušovce nad Topľou napadlo 29, z ktorých bolo objasnených 25 skutkov. Z uvedených ukazovateľov vidieť, že na území mesta Hanušovce nad Topľou bol nápad trestných skutkov v percentuálnom vyjadrení 39,73 % z celkového nápadu v služobnom obvode.

V skladbe páchanej trestnej činnosti medzi najčastejšie prípady trestnej činnosti sa jednalo v 7 prípadoch o trestné činy majetkovej povahy, v 4 prípadoch trestné činy zanedbania povinnej výtžvy, 4 prípady trestné činy nezaplatenia dane a poistného a v 4 prípadoch trestné činy ohrozenia pod vplyvom návykovej látky.

Štruktúra priestupkov

Z celkového počtu 202 priestupkov v služobnom obvode, na území mesta Hanušovce nad Topľou napadlo 50 priestupkov, z ktorých bolo objasnených 43. Z uvedených ukazovateľov vidieť, že na území mesta bol nápad priestupkov v percentuálnom vyjadrení 27,75 % z celého služobného obvodu.

V skladbe priestupkov to boli v 18 prípadoch priestupky majetkovej povahy v zmysle § 50 Priestupkového zákona, v 27 prípadoch priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a verejnému poriadku v zmysle §§ 47-49 Priestupkového zákona a v 5 prípadoch ostatné priestupky.

V súvislosti s opatreniami na zabránenie šírenia ochorenia Covid 19 bolo na území mesta Hanušovce nad Topľou zistených 120 porušení týchto predpisov, ktoré boli podľa §56 ods. 1 Priestupkového zákona oznámené na odbor krízového riadenia Okresného úradu Vranov nad Topľou, prípadne na Regionálny úrad verejného zdravotníctva Vranov nad Topľou.

Ostatná činnosť na území mesta Hanušovce nad Topľou

Policajti OO PZ sa v minulom období nepodieľali len na vyhľadávaní a dokumentovaní trestných skutkov a priestupkov, ale výkon služby bol zameraný aj na bezpečnostné akcie represívneho a preventívneho charakteru.

Preventívne aktivity boli vykonávané formou besied a prednášok na základných školách a materských školách a preventívnych dopravných akcií.

Na OO PZ sú zriadené 2 funkcie starších referentov pre prácu v komunitách, kde títo vykonávajú činnosť v oblasti právnej osvety a prevencie kriminality so zameraním na cieľové skupiny obyvateľstva.

Spolupráca OO PZ s mestským úradom spočívala v zabezpečovaní rôznych spoločenských a kultúrnych akcií. V roku 2021 bola obmedzená z dôvodu pandémie Covid 19 a spočívala hlavne pri koordinácii plošných testovaní a opatrení s tým súvisiacich.

mjr. Ing. Jozef Andrek
riaditeľ OO PZ Hanušovce nad Topľou

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO ŠTATISTIKA ZA ROK 2021

Celkové množstvo komunálneho odpadu (KO) vyzbieraného na území mesta Hanušovce nad Topľou za rok 2021 je 1 297 552 kg. Z toho separované zložky predstavujú 405 507 kg.

Jednotlivé zložky odpadu

200 301	Zmesový komunálny odpad	637 770 kg
200 307	Objemný odpad	150 600 kg
200 308	Drobný stavebný odpad	103 220 kg

Tieto KO sú uložené na skládke v Petrovciach.

Separované zložky

200 101	Papier a lepenka	19 290 kg
200 102	Sklo	41 500 kg
200 103	Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky	234 kg
200 104	Obaly z kovu	135 kg
200 108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	4 703 kg
200 123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlorfluorované uhľovodíky	1 520 kg
200 125	Jedlé oleje a tuky	35 kg
200 127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	455 kg
200 135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	860 kg
200 136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia	2 780 kg
200 138	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	16 900 kg
200 139	Plasty	36 547 kg
200 140	Kovy	660 kg
200 14001	Meď, bronz, mosadz	4 117 kg
200 14002	Hliník	6 884 kg
200 14003	Olovo	219 kg
200 14004	Zinok	672 kg
200 14005	Železo a oceľ	190 851 kg
200 201	Biologicky rozložiteľný odpad	77 600 kg

Pripravila Ing. Ivana Digoňová
referent ŽP a OH MsÚ Hanušovce nad Topľou

Opustili nás (apríl - jún 2022)

Mária Koščová
Michal Lipčák
Margita Mikitová

Pripravila Katarína Pirščová
matrikárka

SÚŤAŽ V CESTNOM BEHU

V piatok 6. mája 2022 sa uskutočnilo v našom meste celodenné športové podujatie, a to 47. ročník Memoriálu brigádneho generála Ľudovíta Kukorelliho.

Dopoludnia sa konala najprv súťaž žiakov, ktorej predchádzalo polozenie venca a poklona padlým v SNP a v 2.svetovej vojne pri príležitosti Dňa víťazstva nad fašizmom pri pamätníku v centre mesta.

Žiacu súťaž v cestnom behu na Ulici SNP oficiálne otvoril primátor mesta Štefan Straka.

Výsledky žiackej súťaže

Ročník ZŠ	Miesto	Dievčatá	Základná škola
0- 2.	1.	Viktória Pankuchová	Pavlovce
	2.	Sabína lešková	Hanušovce nad Topľou
	3.	Tamara Tomková	Hanušovce nad Topľou
3.- 4.	1.	Zuzana Blašková	Hanušovce nad Topľou
	2.	Nina Galiková	Hanušovce nad Topľou
	3.	Nikol Molitorisová	Hanušovce nad Topľou
5.- 6.	1.	Timea Hrehová	Bystré
	2.	Petronela Sabová	Hanušovce nad Topľou
	3.	Ema Katicová	Bystré
7.- 8	1.	Tamara Pohlodová	Vyšný Žipov
	2.	Adela Sotáková	Bystré
	3.	Ema Lendáková	Bystré
9. + stred-né školy	1.	Katarína Kaňuchová	Hanušovce nad Topľou
	2.	Simona Kovalová	Bystré
	3.	Radoslava Ciesarová	Hanušovce nad Topľou
Ročník ZŠ	Miesto	Chlapci	Základná škola
0- 2.	1.	Adam Mikita	Hanušovce nad Topľou
	2.	Boris Tomko	Hanušovce nad Topľou
	3.	Oliver Molitoris	Bystré
3.- 4.	1.	Martin Mihalčín	Hanušovce nad Topľou
	2.	René Kura	Pavlovce
	3.	Filip Čebra	Hanušovce nad Topľou
5.- 6.	1.	Kamil Pavelica	Bystré
	2.	Martin Kolesár	Hanušovce nad Topľou
	3.	Tomáš Kura	Hanušovce nad Topľou
7.- 8	1.	Michal Horvát	Hanušovce nad Topľou
	2.	Patrik Molitoris	Hanušovce nad Topľou
	3.	Štefan Turták	Soľ
9. + stred-né školy	1.	Tomáš Pohlod	Lúčna Vranov nad Topľou
	2.	Michal Pierzga	Bystré
	3.	Martin Socha	Lúčna Vranov nad Topľou

Výsledky žiackej súťaže spracoval Mgr. Pavol Minár

V podvečerných hodinách toho istého dňa sa konala súťaž v behu dospelých a štafetový beh. Organizátormi súťaže boli Mesto Hanušovce nad Topľou, MsKS Hanušovce nad Topľou, ZŠ Hanušovce nad Topľou a Hermanovský bežecký oddiel.

Výsledky súťaže dospelých - Muži

Umiestnenie	Súťažiaci	Štartovné číslo	Čas
1.	Ján Jurko	158	0:27:18
2.	Miloš Mitaľ	115	0:29:17
3.	František Pastor	101	0:30:16

Súťaž dospelých - Ženy

Umiestnenie	Súťažiacie	Štartovné číslo	Čas
1.	Simona Čonková	103	0:31:23
2.	Zuzana Bochová	120	0:32:39
3.	Lucia Marošová	114	0:35:02

Súťaž dospelých – Štafeta družstiev

Umiestnenie	Názov štafety	Kapitán	Fargba	Čas
1.	FS Vargovčan Muži	Miloš Kmec	Oranžová lesklá	0:29:00
2.	Rímskokatolíka farnosť Hanušovce nad Topľou	Michal Čabala	Modr -Biela	0:29:06
3.	Pelikán	Daniel Pankuch	Červená	0:29:22

Výsledky súťaže dospelých vo všetkých troch kategóriách spracoval Mgr. Jozef Niko

Manželstvo uzavreli (apríl - jún 2022)

Meikel Derndorfer a Zuzana Velebírová
Martin Ivanič a Mgr. Zuzana Jackaninová
František Tilňák a Gabriela Kamencová
Michal Džoganík a Dominika Prokopovičová
Ing. Peter Bernacký a Júlia Trebuňáková
Rastislav Krasnay a Ing. Natália Slosarčíková
Peter Benčo a Soňa Ťasková
Martin Pohlod a Simona Borovská
Michal Čabala a Andrea Mitrášová

Pripravila Katarína Pirščová
matrikárka

NAJNOVŠIE AKTIVITY ZELENEJ ŠKOLY

V tomto školskom roku sa naša škola po ročnej prestávke (z dôvodu obmedzení súvisiacich s pandemiou COVIDu) opäť zapojila do celosvetového ekoprogramu Zelená škola. Pre nové dvojročné certifikačné obdobie sme si zvolili v súčasnosti veľmi aktuálnu tému VODA. Uvedomujeme si, že značné sucho, ktorým trpí krajina, je dôsledkom ľudských aktivít. Preto by sme radi preskúmali a prehodnotili naše vplyvy a aspoň svojou troškou prispeli k pozitívnej zmene. Tiež dúfame, že sa nám podarí inšpirovať ďalších, ktorí sa pridajú.

Budovanie dažďovej záhrady

Voda. Následne vypracovali environmentálny akčný plán obsahujúci ciele, aktivity, zodpovedné osoby, termíny a ukazovatele úspešnosti. Teraz sa postupne púšťame do jednotlivých úloh, pričom priebežne monitorujeme ich plnenie.

Stanovili sme si tri ciele:

1. znížiť spotrebu vody v priestoroch školy a v školskom areáli aspoň o 5 % do konca apríla 2023,
2. realizáciou troch opatrení napomôcť zlepšeniu čistoty vôd v širšom okolí školy do konca apríla 2023,
3. uskutočniť aspoň štyri aktivity environmentálnej výchovy zamerané na získanie a prehĺbenie vedomostí a pozitívnych postojov širšej školskej komunity v oblasti vody do konca apríla 2023.

V rámci naplňovania prvého cieľa sme zaviedli pravidelnú týždennú kontrolu kvapkajúcich kohútikov a pretekajúcich splachovačov členmi ekohliadky a hlásenie prípadných nedostatkov pánovi školníkovi, ktorý ich odstráni. Na viaceré vodovodné batérie sme nainštalovali perlátory, ktoré vedia usporiť 20 - 30 % vody. Chystáme sa ešte doplniť duálne splachovanie na toaletách na zmenšenie objemu splachovanej vody. Vyrobili sme tabuľky upozorňujúce na potrebu šetrenia vody a umiestnili ich do všetkých tried a toaliet. Na infopaneli Zelené školy pravidelne informujeme o mesačnej spotrebe vody v škole.

V areáli školy sme zavied-

Inštalácia perlátorov a nápisov upozorňujúcich na šetrenie vodou

li zachytávanie dažďovej vody zo strechy a jej používanie na polievanie školskej záhrady a skleníka. Zatiaľ máme jednu 100 litrovú nádrž na vodu, a radi by sme získali ešte aspoň jednu. Začali sme s vybudovaním dažďovej záhrady, ktorá zachytí dažďové zrážky zo strechy a cesty a umožní im vsiaknuť do zeme, čo má mnohoraké výhody.

Pri príležitosti Dňa Zeme sme uskutočnili už tradičnú akciu čistenia verejného priestranstva nášho mesta a okolitých obcí, z ktorých pochádzajú žiaci našej školy. Neobišli sme ani brehy potokov, čím sme prispeli k naplňaniu druhého stanoveného cieľa. Vďaka exkurzii v čistiarni odpadových vôd (ČOV) v Kokšov – Bakši sa siedmci oboznámili s technologickým procesom čistenia odpadových vôd. Aktuálne spracúvajú reportáž a vyrábajú model fungovania ČOV.

K tretiemu cieľu smerujeme cez ekosprávy – informovanie o našich aktivitách a cez vzdelávanie o význame vody formou rozhlasových okienok a infopanelu. Environmentálnu výchovu realizujeme aj ako prierezovú tému rôznych vyučovacích predmetov. Svoje vedomosti o vode si mohli žiaci overiť vo vedomostnej súťaži pri príležitosti Svetového dňa vody. V rámci projektu občianskeho združenia Živica, Voda pre budúcnosť, sa dve žiačky a jeden pedagóg zúčastnili trojdňového kurzu o vode vo vzdelávacom centre Zaježová a v areáli školy uskutočnili pod vedením odborníka meranie teplôt rôznych povrchov termokamerou. Vďaka finančnej

Meranie teploty rôznych povrchov termokamerou

Ekotím sa teší z dažďa

podpore 500 eur na realizáciu troch prvkov súvisiacich so zadržiavaním vody na školskom pozemku sme vybudovali už spomínanú dažďovú záhradu, kompostovisko a zákutie s mŕtvym drevom. Projekt tak prepája na školách výučbu s témou vody, sucha a klimatickej zmeny s praktickými opatreniami realizovanými v školskej záhrade.

Ďalšie aktivity zamerané na šetrenie vodou, ochranu vodných zdrojov a získanie vedomostí a pozitívnych postojov v oblasti vody máme naplánované na budúci školský rok. Veríme, že sa nám ich spolu podarí uskutočniť a tým naplniť ciele, ktoré sme si dali.

Exkurzia siedmakov v ČOV

Text a foto: Mgr. Katarína Hrehová

VÁŽENÍ PRIATELIA

Dňa 5. mája 2022 sa uskutočnilo okresné kolo 23. ročníka populárneho turnaja McDonalds Cup v minifutbale žiakov a žiačok 1. stupňa základných škôl. Podľa pravidiel súťaže sa hrá na ihrisku 40 x 20 m, vždy 4 + 1, pričom na ihrisku musí byť z družstva vždy jedno dievča. Na futbalovom ihrisku MFK Vranov nad Topľou bolo po dlhej pandemickej dobe cítiť príjemnú futbalovú atmosféru! Naším chlapcom a dievčatám sa podarilo vybojovať krásne 2. miesto. V skupine sme vyhrali so Zámútom 5:3, s Čaklovom 4:2. V skupine o 1. miesto so Sídlskom II. bol konečný stav 5:2 a nakoniec proti ZŠ Lúčna sme prehrali 1:5. Družstvo ZŠ Hanušovce nad Topľou prišla povzbudiť aj naša bývalá žiačka Melánia Glodová – reprezentantka Slovenska žiačok U15, teda žiačok do 15 rokov, ktorá v nedávnom medzištátnom zápase Slovensko – Maďarsko 8:0 vsietila 2 góly!!! Bodaj by mala Hanušovčanka Melánia svojich nasledovníkov z týchto žiakov a žiačok, ktorí našu školu a mesto tiež vzorne a slušne reprezentovali: Filip Čebra, Elissa Čebrová, Marek Gašpar, Katarína Gašparová, Richard Hermanovský, Kristián Jabčanka, Martin Mihalčin, Richard Puľo, Patrik Rusín a Samuel Szép. Všetkým žiakom držíme palce aj v ďalších súťažiach a k 2. miestu gratulujeme!

Text a foto Mgr. Pavol Minár

PESTRÝ ŽIVOT V MATERSKEJ ŠKOLE POKRAČUJE

Príbeh našej materskej školy v druhom polroku pokračoval a naberal na sile. Marec tradične patril knihám, rozprávkam, príbehom a iným zaujímavým aktivitám. Naša cesta za poznávaním sveta kníh začala tradične návštevou mestskej knižnice „Cesta za knihami“, kde sa deti oboznámili s jej významom a poslaním. Po prvýkrát sme otvorili školskú „Rozprávkovú poštu“ vo vstupnej chodbe materskej školy. Táto rozprávková knižnica fungovala aj bez pani knihovníčky. Celý systém fungovania pošty si riadili deti spoločne s rodičmi. Pre veľký knižný záujem bola pošta otvorená do konca školského roka. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli a pomohli naplniť knižnicu pestrými detskými knihami.

Knihy obľubujú deti a deti obľubujú rozprávky. Tie naše sa vybrali na potulky. Cieľom ďalšieho marcového projektu „Rozprávky na potulkách“ bolo podporiť čítanie deťom v rodine. Každý deň putovala rozprávková kniha do novej rodiny, kde si spoločne čítali a plnili rozprávkové úlohy. Pripravenú rozprávku s ilustráciou

MLADŠÍ ŽIACI TIEŽ NA STUPŇOCH VÍTAZOV

Mladší žiaci – U13 a mladší (niekoľko siedmakov, šiestaci a piataci) – dosiahli 3. miesto v malom futbale, v okresnom kole na hlavnom ihrisku MFK vo Vranove nad Topľou. Súťaže sa zúčastnilo 14 družstiev z celého okresu; najlepšimi boli žiaci zo ZŠ Lúčna, ktorí nemali konkurenta. Snáď sa to zlepši o rok, veď od septembra už aj na našej škole bude športová trieda piatakov... V skupine sme vyhrali nad Nižným Hrabovcom 12:1, nad Soľou 5:3, potom vo finálovej skupine prehrali s Lúčnou 0:13 a v zápase o 3. miesto remizovali so žiakmi ZŠ Kukučínova Vranov nad Topľou 1:1, ale na 11-tky vyhrali 4:1. Všetci chlapci si v horúčave siahli na dno svojich fyzických síl, za čo im odmenou bolo krásne 3. miesto. Našich šikovných žiakov prišli povzbudiť aj naše už 15-ročné nádeje z MFK Vranov nad Topľou: Maximilián Maga, Tomáš Pohlod a Martin Socha. Opäť sa potvrdilo, že pri výbere žiakov som mal šťastie, veď počas dvoch rokov pandémie sme toho trénovali veľmi málo... Veselú partiu okolo populárneho Floriána teda vytvorili títo naši bronzoví chlapci: brankár Tomáš Knašinský, kapitán Florián Horvát, Samuel Čebra, Jakub Čermák, Martin Kolesár, Tomáš Kura, Milan Lacko, Dominik Maščuch, Matej Velčko a Maximilián Verčimák. Žiakom držíme palce aj v ďalších súťažiach a k 3. miestu gratulujeme!

Text a foto Mgr. Pavol Minár

• Najlepší spôsob, ako deťom priblížiť dopravnú výchovu, je formou zábavných hier, činností a aktivít. Preto sme sa aj my v našej materskej škole tretí marcový týždeň zamerali na oboznamovanie detí so základnými pravidlami cestnej premávky, a to prostredníctvom hravého školského projektu „Ako Dopraváčik, Značka a Semaforika pricestovali z mestečka Popletkova“. Títo traja kamaráti pozvali všetky deti na dobrodružnú jazdu, kde spoločne spoznávali pravidlá cestnej premávky, dopravné prostriedky, dopravné značky, semafor, reflexné prvky. Táto dobrodružná jazda trvala dva dni. Na druhý deň nás navštívili policajti, ktorí nám prišli porozprávať o svojej práci a nechýbala ani ukážka policajného auta priamo v areáli materskej školy. Na záver sme sa za sprievodu policajtov vybrali na prechádzku cez mesto aj cez priechod pre chodcov, kde sme si overili nadobudnuté poznatky.

Srdečne ďakujeme policajtom Ľubomírovi a Pavlovi z Policajného boru v Hanušovciach nad Topľou, ktorí si našli čas a prišli do materskej školy deťom priblížiť ich prácu a rovnako aj Slovaftu a. s. za darovanie prívěskov.

• „Skúmame, bádame, tvoríme, prírode sa zavďačíme“ – to bol názov narodeninovej oslavy našej planéty Zeme. Poňali sme ju ne-tradične, ako inak ako zážitkovým učením. Sniečko už od skorého rána vívalo deti a pozývalo ich na narodeninovú oslavu. Deti spoločne s pani učiteľkami vyrábali darčeky z rôznych druhov odpadových materiálov, ktorými chceli potešiť našu zem. Vytvorili žabky, bociana, rybky, kvety, slimáčky, obrázok peknej čistej prírody či dokonca čistíčku vody. Samozrejme nechýbala ani krásna kytica zhotovená z farebných plastových vrchnákov. Na oslavu bol pozvaný aj Majster N, s ktorým sa deti zahrli na „malých, veľkých“ vedcov a bádateľov – skúmali, pozorovali, experimentovali a nadobudli veľa nových poznatkov. Oslava bola plná zábavy, tanca, smiechu a chutných ovocných maškrť. Deti si cez hru, tvorivú prácu a zábavu odniesli kopec nových zaujímavých poznatkov a skúseností.

• Druhá májová nedeľa je už tradične venovaná všetkým mamičkám. Aj v našej materskej škole pripisujeme tomuto sviatku veľkú dôležitosť, a preto prvé týždne „mesiaca lásky“ sme venovali nácvikom programov pre mamičky aj babičky. Inak tomu nebolo ani tento školský rok. Obrovskú radosť sme mali z toho, že nám aktuálna situácia po dlhšom čase umožnila osláviť tento krásny sviatok priamo v MŠ. A tak všetky deti z jednotlivých tried pod vedením pani učiteľiek, svoje mamky aj ostatných hostí poteši-

li krásnymi básňami, piesňami či veselými tancami, ktoré sa pre nich naučili. Takto im vyjadrili a poďakovali za veľkú lásku aj starostlivosť. Na záver detičky svoje mamky obdarovali darčekom, ktoré pre nich s láskou vyrobili. Odmenou pre detúrence bol potlesk, či slová uznania a pochvaly ako všetko zvládli.

• „Cesta za medailou priateľstva“, pod takýmto názvom sa niesla športová olympiáda detí materskej školy, ktorú sme pripravili pri príležitosti MDD. Naším cieľom bolo pripraviť pre deti čo najkrajší deň ich sviatku, a zároveň podporiť ich telesnú zdatnosť, upevniť kladný vzťah k športu, pohybu, ako aj prehĺbiť priateľské vzťahy, keďže sme súťažili ako jeden tím. Deti museli zdolať nezvyčajné pohybové disciplíny na stanovištiach, ktoré boli pre nich pripravené na školskom dvore. Veríme, že sme to dosiahli a hrejivým pocitom pre nás boli šťastné a spokojné detičky. Kiežby takýto deň mohli prežiť všetky deti na celom svete...

• Počas tohto školského roka k nám zavítali viaceré divadelné zoskupenia, ktoré predviedli deťom rozprávku v podaní známych hercov, napr. Divadlo na predmestí s divadelným spracovaním známych príbehov dvoch sestričiek Danky a Janky, NevaDivadlo s predstavením „Cestoviny s vajcom“, kde vajce ako hlavný hrdina cestovalo po rôznych kontinentoch sveta a spoznávalo rôzne zaujímavosti a zvieratá žijúce tam, či ZUŠ s hudobno-dramatickou

rozprávkou „Zachráňme hudobné kráľovstvo“. V závere školského roka nám svoje sokoliarske umenie ukázal sokoliar z tímu HORUS. Predstavil deťom rôzne druhy denných aj nočných dravcov ako napr. kondora, krkavca, kuvika, sokola alebo myšiaka štvorfarebného. Deti mali možnosť pozorovať tieto dravce z bezprostrednej blízkosti. Tí odvážnejší neváhali, dali si navliecť rukavicu a vyskúšali si tak prácu sokoliara.

• „Pirátsko-indiánska výprava za pokladom“ – rozlúčková noc v materskej škole. Aj tento rok sa naši predškoláci vybrali na dobrodružnú plavbu za hľadaním pokladu. Počas celého dňa museli zdolať rôzne prekážky a úlohy, kde opäť raz ukázali svoju odvahu, silu a túžbu dosiahnuť spoločný cieľ. Skúšku telesnej zdatnosti ukázali v lanovom centre v Prešove. Po chutnom obede a krátkom oddychu pokračovali v hľadaní mapy, ktorá ich mala zaviesť k vytúženému pokladu. Bola to naozaj dobrodružná plavba plná náročných úloh, zaujímavých aktivít, veselých príhod a nádherných detských zážitkov. Na jej konci ich čakal vytúžený poklad a samozrejme pirátsko-námornícka výbava do školy.

Je to len zopár príbehov, ktoré sme prežili spoločne s deťmi v materskej škole. Každý jeden deň s nimi je neopakovateľným zážitkom a balzomom na dušu. Sme škola, ktorá žije a má svoje sny. Tie tohoročné sme s pomocou všetkých zúčastnených, usmievaných detí, spokojných rodičov, zanietených zamestnancov dosnivali do krásneho konca. Nech je tento dosnovaný príbeh odrazovým mostíkom do ešte krajšieho nového sna.

Prajeme všetkým deťom krásne prázdniny, plné radosti a smiechu.

Text a foto: Mgr. Katarína Bindasová,
riaditeľka MŠ

AKÝ SI BOL NÁŠ ZUŠKÁRSKY ŠKOLSKÝ ROK 2021/22?

V zápale práce sme sa prehupli do posledných dní odchádzajúceho školského roka. Dlhé teplé dni sú prísľubom leta, zaslúženého oddychu, vytúžených prázdnin a dovolení. No prv ako doznejú posledné tóny klavíra či huslí, je čas obzrieť sa späť, tešiť sa z dosiahnutých výsledkov, pochváliť a oceniť snaženie žiakov i pedagógov školy, ale aj zamýšľať sa nad riešením nedostatkov a problémov. Pre nás pedagógov je to dôležité obdobie prípravy a plánovania nového školského roka.

V septembri 2021 nastúpilo do Základnej umeleckej školy Hanušovce nad Topľou 282 žiakov. 164 žiakov hudobného odboru rozvíjalo svoje nadanie v predmetoch: hra na klavíri, hra na husliach, hra na akordeóne, hra na gitare, hra na dychových nástrojoch, hra na cimbale a spev. Do tanečného odboru sme zapísali 66 žiakov, ktorí rozvíjali svoje pohybové danosti v predmetoch tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, moderný a kreatívny tanec a tanečná prax. 52 žiakov výtvarného odboru sa učilo umeniu kresby a maľby, grafiky i kombinovaným technikám.

nie iba nezáväznou zábavkou, krúžkom či vyplnením voľného času. A preto prináša i mnohé povinnosti. Radosť a nadšenie prichádza vtedy, keď nadobudnuté poznatky a zručnosti dokážeme prezentovať na koncertoch, výstavách a na spoločných projektoch.

Aby sme mohli spomínané predstavenie zrealizovať, ďakujeme majiteľovi Stodolienky pánovi Hrickovi, ktorý nám tento nevšedný priestor nezištne poskytol. Naša vďaka patrí aj rodičom a ochotným jednotlivcom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli a pomáhajú našej škole.

Súčasťou umeleckého vzdelávania je vystupovanie, organizovanie kultúrnych podujatí, výstav a koncertov, na ktoré využívame vlastné priestory a malú koncertnú sálu Malého kaštieľa. To však už nevyhovuje vystúpeniam tanečného odboru, ľudovej hudbe so speváckou zložkou aj programom s vyšším počtom účinkujúcich. Pociťujeme potrebu priestoru s javiskom a prislúchajúcim zázemím. Naposledy sme účinkovali v hanušovskom dome kultúry v roku 2018. Od toho času je v rekonštrukcii, no my dúfame a pevne veríme, že aj napriek zložitej ekonomickej situácii miest a obcí, sa podarí v dohľadnej dobe dom kultúry dokončiť tak, aby slúžil širokej hanušovskej verejnosti na kultúrne

podujatia, výstavy, prezentácie, divadelné predstavenia či premietanie filmov, a zároveň aj nám na celoškolské vystúpenia.

Za uplynulých päť rokov prešla i budova našej školy výraznými zmenami. Vyrástla o jedno podlažie, získala novú strechu, zateplenie, fasádu a v septembri 2021 i nové oplatenie, schody a úpravu školského dvora. Veríme, že aj toto skultúrne nášho životného priestoru prispieje k tomu, že naši malí umelci budú k nám chodiť radi a svojimi vystúpeniami prinesú radosť svojim blízkym a dobré meno mestu i našej škole.

Ľudmila Kreheľová, DiS. art.
riaditeľka ZUŠ
Foto Janka Maščuchová

Aj uplynulý školský rok bol poznačený pandemiou koronavírusu, čo nepriaznivo ovplyvnilo nielen výchovno-vzdelávací proces, ale snáď všetky oblasti života. Napriek týmto okolnostiam sa môžeme pochváliť výsledkami súťaží dychového oddelenia a našich cimbalistov. Po uvoľnení obmedzení sme pripravili koncerty žiakov, semináre, návštevu koncertu a divadelného predstavenia v Prešove.

Po dvoch rokoch sme znova mohli ponúknuť hudobno-dramatické predstavenie s názvom „Zachráňme hudobné kráľovstvo“, na ktoré sme pozvali žiakov z okolitých materských a základných škôl. Podvečerné predstavenie sme venovali rodičom a priaznivcom našej školy. Cieľom takýchto projektov je rozvíjanie odborných umeleckých zručností, mediodborovej spolupráce, zmyslu pre krásu, no i precizovanie záujmu a potreby zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kreativity žiakov. Štúdium v základnej umeleckej škole je systematickým vzdelávaním,

OCENENIE ŽIAKOV A ZAMESTNANCOV ŠKÔL PRIMÁTOROM MESTA

Dňa 27. júna 2022 sa v priestoroch Malého kaštieľa uskutočnila slávnostná akadémia oceňovania primátorom mesta. Ocenení boli žiaci, ktorí sa umiestnili na popredných miestach okresných či krajských kôl v olympiádach, vedomostných, umeleckých i športových súťažiach. Takto vzorne reprezentovali nielen svoju školu, ale aj mesto Hanušovce nad Topľou, za čo im aj týmto ďakujeme a želáme veľa úspechov do budúcnosti.

Primátor mesta Hanušovce nad Topľou PhDr. Štefan Straka odovzdal ocenenia 80 žiakom (1 dieťa MŠ, 5 žiakov ZUŠ a 74 žiakov ZŠ) a 19 pedagógom (1MŠ, 2 ZUŠ a 16 ZŠ) za prípravu týchto žiakov.

Pri tejto príležitosti, po dvojročnej pauze, plakety J. A. Komenského boli primátorom mesta ocenení aj ďalší pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci jednotlivých škôl patriacich do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Hanušovce nad Topľou. Zamestnancov na ocenenie nominovali riaditeľky škôl.

Toto morálne ocenenie bolo vyjadrením uznania a poďakovaním za dlhoročnú pedagogickú činnosť a osobný prínos pre rozvoj školy. Oceneným aj touto cestou blahoželáme.

Slávnostnú atmosféru umocnil program žiakov ZUŠ Hanušovce nad Topľou a klavírny sprievod Evy Vihinskej, DiS. art. počas odovzdávania ocenení.

Ocenení zamestnanci MŠ, ZŠ a ZUŠ	
Mgr. Jana Sabová	ZŠ
Mgr. Anna Pohlodová	ZŠ
Mgr. Adela Čebrová	ZŠ
Mgr. Pavol Minár	ZŠ
Ing. Stanislav Jurko	ZŠ
Anna Ziembová	MŠ
Božena Vozárová	MŠ
Mária Šmidová	MŠ
Mária Bublavá	MŠ
Jolana Molitorisová	MŠ
Mgr. Katarína Repjaková, DiS. art.	ZUŠ
Ľudmila Kreheľová, DiS. art.	ZUŠ

Pripravila PaedDr. Ľubica Vargová
Foto: Agáta Krupová

FS VARGOVČAN A ZELENÁČI

Pomáhame deťom aj rodinám

Občianske združenie Klub mladých mesta Hanušovce nad Topľou (KMMH) malo podporenú COVID žiadosť Karpatskou nadáciou, vďaka ktorej sa mohli zakúpiť hygienické balíčky pre našu materskú školu. Materská škola participuje na projekte s KMMH, ktoré sa rozhodlo obdarovať všetky deti v MŠ hygienickými prostriedkami a pomôckami. Išlo celkovo o 126

balíčkov. Ďalšou cieľovou skupinou v žiadosti boli rodiny s deťmi so sociálne znevýhodneného prostredia; takisto boli obdarované hygienickými prostriedkami a pomôckami, ktoré určite potešili.

Zdravá výživa

KMMH si vďaka Karpatskej nadácii prizýva partnerov projektu, ako napr. Komunitné centrum, ktoré si pripravilo prednášku na tému Zdravá výživa a spoznávanie ovocia a zeleniny. Po prednáške nasledovala ochutnávka jednotlivých druhov ovocia a zeleniny. Po skončení prednášky boli účastníci obdarovaní zdravou maškrtou.

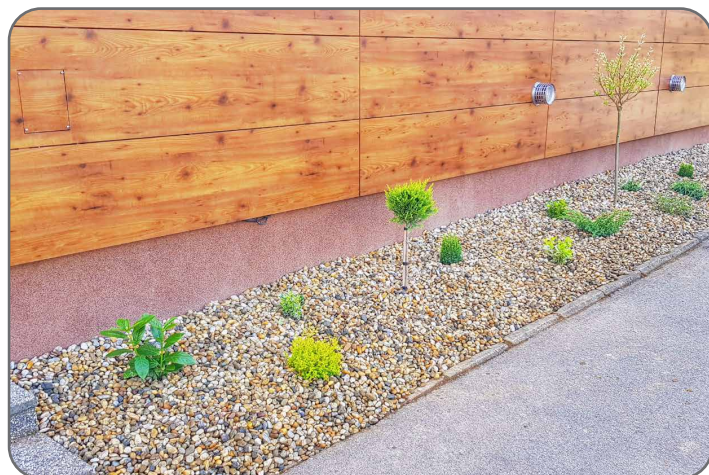
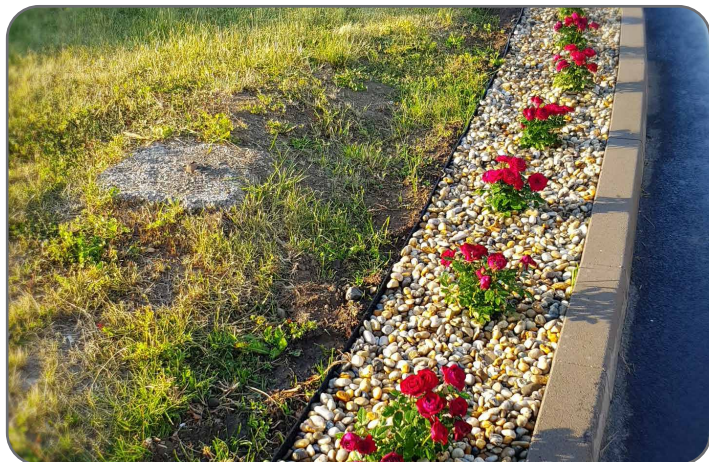
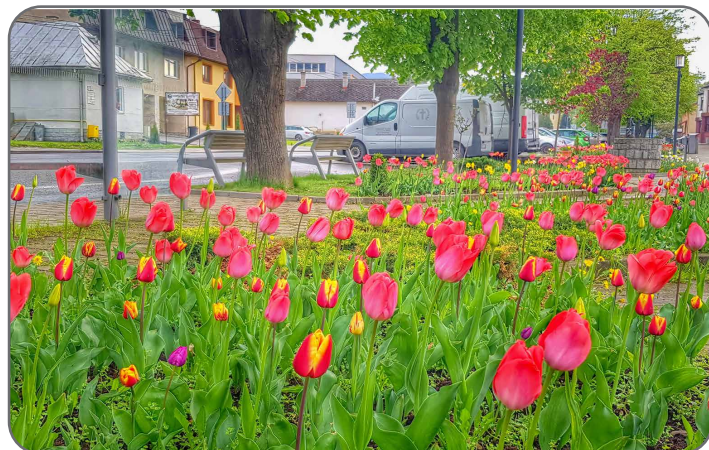

Za prenájom priestorov ďakujeme Mestskému kultúrnemu stredisku Hanušovce nad Topľou pod vedením Ľubice Tomkovej.

Zelenáči v akcii

Zelenáči sa snažia zveľaďovať a udržiavať verejné priestranstvá. Ide o "rajóny", nad ktorými zoberali Zelenáči patronát. Už v jeseň vysádzajú cibuľoviny, aby mohli potešiť občanov nášho mesta aj okoloidúcich návštevníkov. Po odkvitnutí týchto cibuľovín je potrebné opäť veľké nasadenie Zelenáčov, aby vysadili letničky na miesta, kde boli cibuľoviny. To všetko si vyžaduje kopec času a úsilia. Nejde len o vysadenie, ale aj o preplievanie, okopávanie, polievanie, prihnojovanie a podobne. Osádzajú sa tiež dekoratívne predmety, ktoré sa častokrát vyhotovujú, prípadne dorábajú na mieste, vysádzajú sa okrasné dreviny. Najsmutnejšou stránkou práce je zbieranie odpadkov, ktoré denne končia medzi kvetmi, v tráve či v záhonoch, nehovoriac o šliapaní po nich pri krátení si cesty, prípadne krátenia si času čakania na autobus. Súčasťou práce Zelenáčov je aj kosenie verejných priestranstiev a tiež udržiavanie živých plotov.

"Záleží nám na tom, aby naše mesto bolo čistejšie a krajšie, no, žiaľbohu, nie vždy sa nám to darí ..."

Touto cestou sa chcú Zelenáči poďakovať za finančný príspevok Karpatskej nadácii, mestu Hanušovce nad Topľou, za pomoc partnerom, ktorí participovali na projekte a samotným dobrovoľníkom, ktorí sa na záhradníckych prácach podieľali.

Vargovčan doladuje

Folklornému súboru Vargovčan sa podarilo zrekonštruovať tanečnú sálu v priestoroch kultúrneho domu vďaka finančným príspevkom z mesta a dotačných programov. Vargovčan pracuje aj naďalej na tom, aby hľadal finančné prostriedky na dofinancovanie klimatizačných jednotiek do tejto sály. Nejde o rozmar súboristov, ale o to, že v týchto priestoroch nie sú okná na vetranie. Po dosiahnutí tohto cieľa už nič nebude brániť v tom, aby sa tanečná sála folklorného súboru Vargovčan v kultúrnom dome slávnostne otvorila.

Vargovčan a Mestská križová cesta

FS Vargovčan sa už niekoľko rokov podieľa na kultúrno spoločenskom dianí v meste aj mimo mesta. Tento rok to nebolo tiež inak. Folkloristi sa zúčastnili mestskej križovej cesty, kde asistovali pri jednotlivých zastaveniach a tiež pri zastavení, ktoré pripravili Zelenáči (pri Malom kaštieli).

Stavanie mája

Zvykom FS Vargovčan je postaviť každý rok máj. Aj tento rok Vargovčan pripravil stavanie mája s kultúrnym programom pri Malom kaštieli, na ktorom vystúpil spolu s ľudovou hudbou Čardáš. Nasledujúci rok pri tomto sviatku stavania mája sa chce súbor vrátiť k tradícii, keď sa v Hanušovciach staval máj na "Rusadľa" (Turíce - zoslanie Ducha Svätého). Poďakovanie za spoluprácu na tejto akcii patrí Mestskému kultúrnemu stredisku Hanušovce nad Topľou pod vedením Ľubice Tomkovej.

Florián

Sprievod k soche sv. Floriána sa začal od Malého kaštieľa. V popredí išlo hasičské auto, za ním účastníci floriánskeho sprievodu. Kultúrny program pripravil FS Vargovčan, báseň predniesla a programom sprevádzala Ľubica Tomková, modlitbu prečítala členka FS Vargovčan, aktuálnym slovom sa prihovoral primátor mesta. Deti z MŠ, ktoré participujú na projekte podporenom Karpatskou nadáciou, v rámci svojich aktivít vysadili črepníky k Floriánovi. Po skončení programu sa účastníci presunuli na hasičskú stanicu. Tu im boli prezentované ukážky záchranných prác a niektoré činnosti si pod dohľadom profesionálov mohli aj sami vyskúšať. Ďakujeme všetkým, ktorí sa tejto akcie zúčastnili.

Vargovčan víťazne

V rámci májovej športovej akcie štafetového behu brigádneho generála Ľudovíta Kukorelliho sa Folklórny súbor Vargovčan aktívne zúčastnil zostavením dvoch družstiev (chlapci a dievčatá). Dievčatá sa umiestnili na šiestom mieste a chlapci túto štafetovú disciplínu vyhrali.

Členky FS Vargovčan v kultúrnom programe na odovzdávaní cien učiteľom v rámci školského obvodu

Text a foto Miloš Kmec

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO**Oslava zborového spevu ...**

V meste Hanušovce nad Topľou na pôde Gréckokatolíckeho chrámu bl. Hieromučeníka Pavla Petra Gojdiča dňa 10. júna 2022 správca farnosti farár Mgr. Pavol Seman, primátor mesta PhDr. Štefan Straka a Bc. Ľubica Tomková privítali účinkujúce spevácke zbory.

Program speváckych zborov uviedla Vilma Krauspeová. V roku 2021 sa Zborové slávnosti nekonali, a tak pri príležitosti životného jubilea, ktoré pani Krauspeová oslávila v roku 2021, jej na tomto koncerte zablahožela riaditeľka mestského kultúrneho strediska Bc. Ľubica Tomková ako spoluorganizátorka Zborových slávností v meste Hanušovce nad Topľou. Poďakovala jej za vzájomnú dobrú dlhoročnú spoluprácu. Vilma Krauspeová, ako zriaďovateľka Súkromnej základnej umeleckej školy vo Vranove nad Topľou, spolupracuje so Združením speváckych zborov Ozvena a viac ako 3 desaťročia organizuje medzinárodný nesúťažný zborový festival známy ako Vranovské zborové slávnosti.

V našom meste vždy jeden deň aj my hostujeme spevácke zbory. V tomto roku to bol Chlapčenský zbor BONIFANTES Pardubice z Českej republiky, Spevácky zbor Evanjelického gymnázia a Spevácky zbor HRON – obidva zbory z Banskej Bystrice a Univerzitný spevácky zbor MLADOSŤ Univerzity Mateja Bela z Banskej Bystrice. Na záver večerného programu každý spevokol dostal kyticu a upomienkový darček. Po ukončení koncertu bola spoločná večera v jedálni základnej školy. Riaditeľka Bc. Ľubica Tomková všetkým účinkujúcim a podieľajúcim sa na príprave programu srdečne poďakovala.

Milí čitatelia a návštevníci knižnice

Prázdniny, to je aj čas voľna a rôznych záujmov. Naša knižnica sa čitateľov v septembri opýta: Čo ste prečítali v lete? Teším sa, že mi tú vašu obľúbenú knihu v septembri predstavíte. Skúste si prehľadať svoje domáce poličky s knhami, alebo zjdite do knižnice. Privítajú vás aj nové knižné tituly, ktoré sme pre vás zakúpili z verejných zdrojov. Projekt vypracovala riaditeľka mestského kultúrneho strediska Bc. Ľubica Tomková vo výške 3.500 EUR, bez spolufinancovania z rozpočtu mesta alebo mestského kultúrneho strediska.

u. fond na podporu umenia

KULTÚRNE LETO HANUŠOVCE NAD TOPĽOU v roku 2022

Hlavní organizátori

Mesto Hanušovce nad Topľou

Mestské kultúrne stredisko Hanušovce nad Topľou
v spolupráci s kolektívom FS Vargovčan**Detský deň 8. júla 2022**

Divadielko „Kocúr v čižmách“

V letnom kine rozprávka „Snehová kráľovná“

Letné kino Pod dubom

Štyri filmové predstavenia v parku pri KD

(Zmena programu vyhradená)

8. 7. 2022 Snehová kráľovná

15. 7. 2022 Mamma Mia!

29. 7. 2022 Pacho, hybský zbojník

12. 8. 2022 xXx: Návrat Xandera Cage

V rámci Dní mesta Hanušovce nad Topľou 2. 9. 2022 na javisku
film Loli Paradička**Deň folklóru 27. 8. 2022**V meste Hanušovce nad Topľou vystúpia folklórne skupiny
a súbory v programe Hornozeplínskych folklórnych slávností**Dni mesta Hanušovce nad Topľou**V dňoch 2., 3. a 4. 9. 2022 pripravujeme pestrý program
(uverejnený v samostatnom plagáte)Stránku (text a foto) pripravila Bc. Ľubica Tomková,
riaditeľka MsKS

VERNÝ SLUŽOBNÍK VO VINICI PÁNOVEJ A VÁŠNIVÝ RYBÁR

K nedožitej storočnici narodenia a 40. výročiu úmrtia Alfréda Wilka, hanušovského rímskokatolíckeho farára v Hanušovciach nad Topľou v rokoch 1959-1982

Fotozdroj: Alžbeta Čákyová

Alfréd Wilk (*2.7.1922 – † 27.4.1982) sa narodil v Michalovciach, kde aj ukončil gymnázium. Tu k jeho pedagógom patrili Štefan Hlaváč (*3.12.1903 – † 11.2.1983) – kňaz a stredoškolský profesor – za pôsobenia ktorého sa na michalovskom gymnáziu rozhodlo ísť kňazskou cestou až 23 študentov. Okrem Alfréda Wilka boli medzi nimi aj dve veľké osobnosti slovenského a medzinárodného významu: Gorazd Zvonický (1913-1995, vlastným menom Andrej Šándor) – salezián, misionár a exilový pracovník známy viac ako básnik slovenskej katolíckej moderny a ešte žijúci Jozef kardinál Tomko (98 rokov) – emeritný prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov a emeritný predseda Pápežského komitátu pre medzinárodné eucharistické kongresy.

Po ukončení gymnaziálnych štúdií odišiel Alfréd Wilk v roku 1942 do Bratislavy, kde v kňazskom seminári bol do skončenia 2. svetovej vojny. Vysokoškolské štúdium v rokoch 1945-1947 absolvoval už v Košiciach, kde bol nakoniec 22. júna 1947 biskupom Jozefom Čárskym vysvätený za kňaza. Po vysvätení pôsobil ako kaplán najprv v Svätom Ďure – Gombošovciach (od 1. júla 1947), v Košických Oľšanoch (od 1. septembra 1947), vo Vranove nad Topľou (od 1. júla 1949), v Stropkove (od 1. marca 1951), v Prešove (od 1. júna 1954). Odtiaľ prišiel do Hanušoviec nad Topľou so začiatkom pôsobnosti 1. septembra 1959.

V hanušovskej farskej kronike sa o Alfrédovi Wilkovi píše, že bol to „skromný a obetavý kňaz, obľúbený u ľudí, ale pritom nie u všetkých pochopený“. Počas jeho pôsobenia tu bola vybudovaná súčasná fara a začala sa generálna oprava kostola. V čase jeho pôsobenia došlo aj k tomu, že mestský národný výbor vyvlastnil farskú záhradu, na ktorej boli neskôr postavené rodinné domy a bytovky (súčasná Budovateľská ulica za farským úradom). Za pôsobenia farára Wilka prebiehala aj liturgická obnova v Cirkvi – napríklad kňaz už prestal byť obrátený chrbtom k veriacim, ale tvárou k nim cez nový liturgický prvok – obetný stôl pred hlavným oltárom.

No farár Alfréd Wilk bol všetkým Hanušovčanom bez rozdielu známy ako veľmi dobrý kamarát s evanjelickým farárom Júliusom Sepešim; v tejto súvislosti pri vzájomných rozhovoroch neraz si naňho spo-

menuli aj evanjelickí veriaci augsburského vyznania. No a čo bolo o ňom ešte verejne známe, že bol vášnivý rybár. Dokonca bol predsedom hanušovskej organizácie rybárskeho zväzu od roku 1968 až do svojej smrti.

Najviac sa mi spomienky na pána farára Wilka uchovali z detských čias. Moji rodičia neraz rozprávali, že ich sobášil ešte dekan Ďurčák, no mňa už krstil Alfréd Wilk. No na čo si už dobre spomínam ja osobne, že som pri ňom bola na prvú sv. spoveď i na prvé sv. prijímanie. O rok neskôr ma pripravoval aj na birmovku. Nebýva zvykom v katolíckej cirkvi birmovať 9-ročné deti, lebo birmovka je v jej ponímaní kresťanská dospelosť a túto sviatosť prijímajú spravidla najskôr 13-14 roční chlapci a dievčatá. Avšak rok 1969 bol v tomto zmysle iným rokom. Ešte sa po auguste 1968 držali isté uvoľnenia v náboženskom živote veriacich kresťanov, ale zároveň sa už nad nimi pomaly zaťahovali mračná opätovnej náboženskej neslobody. Tá sa naplno začala prejavovať v rokoch 1971-1972, ktoré do našej histórie vošli ako roky normalizačného procesu. Takzvaná normalizácia totiž v užšom zmysle predstavovala likvidáciu výsledkov dosiahnutých Pražskou jarou; bola zakotvená v tzv. moskovskom protokole z augusta 1968 a vykonaná do XIV. zjazdu Komunistickej strany Československa v máji 1971 (v širšom zmysle hovoríme o historickom období, ktoré sa skončilo v závere roka 1989).

Od prvého do konca siedmeho ročníka základnej školy som chodila k pánu farárovi Wilkovi v škole na náboženstvo. Moji rodičia pri mne ako najstaršej dcére ešte na tom tvrdo trvali napriek tomu, že nielen na rodičovských združeniach, ale aj osobnými návštevami u nás doma, ich učitelia od toho odhovárali. Taká bola doba, tak mali vrchnosťou nariadené robiť, a tak to niektorí robili z presvedčenia, ostatní aj bez presvedčenia, lebo sa báli, že prídu o učiteľské miesto, báli sa o svoje spoločenské postavenie a báli sa, že ich deti by nečakala úspešná budúcnosť. Nakoniec aj moji rodičia pod ich nátlakom pri mojich mladších sestrách už povolili, takže sestry chodili na náboženstvo už len v rámci I. stupňa ZŠ.

Pán farár Wilk prichádzal na hodiny náboženstva vždy spolu s evanjelickým pánom farárom Sepešim. Boli nerozluční ako siamske dvojčatá. Vždy spolu, bok po boku, do školy prichádzali aj odchádzali. Vždy sa dlho na chodbe pri triede, kde sme mali náboženstvo, spolu rozprávali opretí o kryt radiátora chrbtom k oknu. A po skončení náboženstva spolu odchádzali a my deti sme ich nasledovali celou zadnou (dnes Kukorelliho) ulicou. Ja som sa pri pošte oddelila, zabočila vpravo domov a v duchu som trochu závidela ostatným, že sú o niečo dlhšie spolu. Vždy mi bolo smutno, že nepokračujem s nimi ďalej.

Každý rok začínal pán farár Wilk prvú hodinu náboženstva tým istým obrázkom: V polguli vľavo bolo more s rybičkami, vpravo dominoval strom poznania obsypáný jablkami a jeho kmeň bol ovinutý telom Ištivého hada. Hád vytŕčal hlavu s vyplazeným jazykom smerom k dvom postavám – Adamovi a Eve. Vždy som sa tešila na vyprávanie pána farára o stvorení sveta i o mnohých ďalších biblických udalostiach. Ešte dnes cítim isté čaro jeho rozprávania. Nebolo suchopárne, nepamätám si, že by som sa musela drieť nejaké vieroučné záležitosti naspamäť. Rozprával takým štýlom, že všetko potrebné som akosi prirodzene nasávala do seba, do svojej mysle a srdca, a tak na jeho otázky som spravidla vedela odpovedať.

Potom prišla moja stredná škola a internát, potom vysoká škola a ďalší internát i pochybnosti vo viere a absencia pravidelných bohoslužieb. No prišla na svet moja dcéra a ja som sa po rokoch pri jej krste znova osobne stretla s pánom fará-

rom Wilkom. Nezmenil sa, len trochu zostarol, zošedivel. Pamätám si na pokoj, ktorý z neho vtedy vyžaroval i na náš rozhovor, lebo bol pre mňa v istej veci veľmi dôležitý. O rok a tri mesiace neskôr zomrel. V pondelok 26. apríla 1982 som nastúpila do svojho prvého zamestnania vo Veľkom kaštieli a po neho si smrť prišla hneď v utorok 27. apríla; o tri dni neskôr mal pohreb. Nemohla som ani potajomky ani na dovolenku odísť z práce, lebo som tam bola úplne nová, naviac v organizácii rezortu kultúry, ktorá ideologicky zamietala všetko, čo súviselo s praktizujúcim náboženským životom veriacich. Za ten necelý týždeň som nespoznala poriadne ani kolegov, nemala som odvahu len tak vstúpiť do kancelárie, odkiaľ bolo vidno ku kostolu a povedať, že sa idem pozerať, čo sa deje na kostolnom dvore. No na chvíľu ma jedna kolegyňa vzala do laboratória, odkiaľ je tiež vidieť ku kostolu, a tak sme pozerali, ako sa ľudia schádzajú na pohreb. Zrazu začalo byť v relatívne pustom kaštieli (múzeum malo vtedy ešte len 7 rokov) akosi veľmi rušno. Prišla skupina mužov, v ich počte – ako som sa od kolegov dozvedela, lebo som ich nepoznala – boli tiež najvyšší okresní stranícki predstavitelia aj s ďalekohľadmi. Z okien kaštieľa, z okien veží sledovali všetko, čo sa odtiaľ vidieť dalo. A koľko tajných z štB bolo aj priamo na pohrebe Alfréda Wilka vnútri kostola alebo vonku okolo kostola, netuším. No faktom je, že celý pohreb, aj so všetkými účastníkmi, bol ostro sledovaný.

Prečo o tom všetkom píšem? Hoci som si vždy koncom jedného a začiatkom nového kalendárneho roka robila redakčný ročný zámer, aké budú hlavné témy jednotlivých čísel Hanušovských novín, s článkom či dokonca reportážou o živote a pôsobení rímskokatolíckeho kňaza Alfréda Wilka v našom meste som pôvodne vôbec nerátala. No pred Veľkou nocou ma oslovila Agáta Ivančová, či by som bola ochotná napísať o ňom niečo pri príležitosti oboch výročí do Katolíckych novín. Pravdaže, odpovedala som. Následne som si však uvedomila, že moje spomienky na pána farára nie sú takého charakteru, aby som mohla o ňom v krátkom čase napísať fundovaný článok do týždenníka s celoslovenskou pôsobnosťou. V mene veriacich tam však krátku správu napísala Agáta:

Počas birmovky 1969. Zľava Alfréd Wilk, košický vikár Štefan Onderko a páter Lucius z farnosti Skrabské.

Fotozdroj Agáta Krupová

Dňa 27. 4. 2022 sme si pri svätej omši pripomenuli 40. výročie odchodu do večnosti kňaza Alfréda Wilka, ktorý v našej farnosti pôsobil od roku 1959 až do svojej smrti. Ďakujeme Pánu Bohu za dar jeho prítomnosti v našej farnosti a láskyplnú službu, ktorú v nej vykonával, za vysluhovanie sviatostí a za starostlivosť o spásu našich duší. V jeho pozemskom živote bola vždy na prvom mieste hlboká viera a láskavá vládnuť k ľuďom. Zároveň si na sviatok návštevy Panny Márie 2. 7. 2022 pri svätej omši pripomenieme aj jeho nedožité 100. narodeniny. S kresťanskou nádejou na vzkriesenie a s modlitbou v srdci na jeho spomínaní veriaci z farnosti Hanušovce nad Topľou. (In: Katolícke noviny z 1. 5. 2022)

Osobnosť Alfréda Wilka je medzi staršími Hanušovčanmi dodnes živá. Pripomína ho aj jeho hrob na kostolnom dvore, kde sa vždy nájde niekto, kto tam zapáli sviecu a počas Dušičiek je jeho hrob doslova celý obsypaný horiacimi sviecami. Povedala som si teda, že oslovím niektorých ľudí, nech sa o svoje spomienky naňho podelia aj s čitateľmi Hanušovských novín. Navštívila som Jaroslava Hermanovského, ktorý ako úplne prvý pamätal na výročia Alfréda Wilka, a tak vyburcoval nás, dve Agáty, k tejto aktivite. Zachytila som aj spomienky Anny Hatalovej Rozkošovej a jej syna

Jána Hatalu, spomienky Alžbety Čákyovej, Anny Vargovej Glodovej a farára Rímskokatolíckej farnosti Ptičie Mgr. Jozefa Hermanovského, rodáka zo susednej Vlačce. Nakoniec som navštívila archív Arcibiskupského úradu v Košiciach, aby som si overila – potvrdila či vyvrátila – doma zistené fakty o Alfrédovi Wilkovi. No nenatrafila som na žiadne relevantné dokumenty, ktoré by dokladovali, z akého prostredia vyšiel a kto boli jeho rodičia, preto v tejto súvislosti ostáva iba spoľahnúť sa na spomienky mojich respondentov.

Zásluhou pani Čákyovej sú v rámci jej rozprávania zachytené aj spomienky manželky MUDr. Jozefa Tabaka, detského lekára, ktorí boli v úzkom priateľskom kontakte s Alfrédom Wilkom nielen počas jeho pôsobenia v Hanušovciach nad Topľou, ale aj skôr, a to počas jeho kaplánskej služby v Prešove.

Tak ako mnohokrát predtým, aj v tomto prípade sa mi potvrdilo, že sa oplatilo rozprávať, oplatilo sa bádať, lebo popri hlavnom zornom poli záujmu sa objavili aj vedľajšie, ktoré s hlavným súvisia a dokresľujú dobu aj atmosféru, v ktorej Alfréd Wilk v Hanušovciach nad Topľou pôsobil.

Jaroslav Hermanovský

Počas pôsobenia pána farára Alfréda Wilka v Rímskokatolíckej farnosti Hanušovce nad Topľou v rokoch 1959-1982 mala farnosť 5 filiálok a 6 obcí bez rímskokatolíckeho kostola.

Keď pán farár Wilk prišiel do Hanušoviec, bol som najstarší miništrant s Milanom Havadejom, lebo generácia chlapcov, ktorí miništrovali pri dekanovi Ďurčákovi, skončila. Za nami potom miništrovali Toňo Mikita a chlapci zhruba štyri roky mladší odo mňa. Miništroval som, kým som neskončil základnú školu.

Okrem miništrovania sme tiež chodili pomáhať na starú faru. Napríklad bolo treba pripraviť drevo na zimu. V jeseni sme zbierali jablká, lebo na sade za farou boli veľké jablone. S pánom farárom Wilkom som chodil aj na lyžovačku, no on tiež pekne hral na harmoniku. Vždy bol obklopený nami, mladými. Furt nás bral k sebe, veď aj v Prešove sa ako kaplán venoval vysokoškolskému a podchytil aj iných mladých ľudí. Už vtedy, v 50. rokoch, mal v Prešove čisto mládežnícke omše. A to bol dôvod, že musel odtiaľ preč, že ho preložili do Ha-

Hanušovský farár Alfréd Wilk dáva prvé sväté prijímanie budúcemu kňazovi Petrovi Hermanovskému.

Fotozdroj: Jaroslav Hermanovský

Anna Hatalová Rozkošová

Pán farár Wilk bol veľmi dobrý človek, s veľkým srdcom. Mala som asi 13 rokov keď k nám tento kňaz prišiel. Za starou farskou budovou na veľkej farskej záhrade sa pestovala kukurica. Posadil ju ešte pán farár Ďurčák, no pán farár Wilk nebol taký typ gazdu. Bolo nás asi desať detí, ktoré sme tú kukuricu v jeseni pomáhali vylamovať. Na fare bol gánok, tam sa kukurica zosypala a my, deti z vyšného konca, sme ju lúpali. On nám za to navaril čaj, zahrál na harmonike, a tak sme si aj zaspievali.

nušoviec ... Bol veľmi zapálený pre mládež, a nebál sa ... Bol veľmi študovaný, aj cudzie reči vedel. On sám mi raz povedal, že pri oslobodzovaní Bratislavy robil tlmočníka ruským dôstojníkom.

Keď sa nám narodil syn Peter, bol pán farár Wilk u nás na krstínach. Bol veľmi spoločenský, usmievavý, rozprával vtipy a hral na harmonike. Keď mal Peter šesť rokov, zobral som ho do kostola miništrovať. Keď som ho raz na začiatku jeho miništrovania v sakristii obliekal, hovorím pánu farárovi: Vidíte, duchovný otcé, už ste tu jednu celú generáciu... Miništroval som pri vás ja a teraz pri vás miništruje už aj môj syn ... Veru, vtedy začal Peter stáť pri oltári ako miništrant a pri oltári stojí dodnes, ale už ako kňaz. Charizma duchovného otca Wilka viesť mladých k duchovným povolaniam oslovila aj ďalších, ktorí sa stali kňazmi. Boli to Ján Andrej a Jozef Hermanovský.

Raz ktosi v Pavlovciach zomrel, bolo ho treba pochovať, no kantora doma nebolo. Tak ma pán Wilk zavolať na faru, či nepôjdem kantorovať ja. Háčik bol v tom, že vtedy sa pochovávalo ešte v latinčine. A tak som sa tie texty učil narýchlo na fare i cestou vo vlaku. Nakoniec nám pochovávanie do-

padlo dobre, len nebožtík skoro z truhly vypadol, keď ho vkladali do hrobu. Tak či tak, čo si z tohtopohrebunajlepšie pamätám, je, že keď skončil, hovorí mi pán farár: No, Jaro, zarobili sme 5 korún – takže tu máš 2,50 ty a 2,50 mám aj ja. (Smiech.)

Pán farár bol veľmi čestný, veľmi milý, lenže boli niektorí,

čo ho nemali v láske. Raz bola v novej sokolovni pod kostolom schôdza a jedna súdružka tam vystúpila s tvrdou rečou proti cirkvi. Pán farár celý čas cez jej reč ticho sedel vzadu. Keď však skončila, vstal, začal rozprávať a vyvracať jej teórie. Keď skončil, zožal od prítomných veľký potlesk.

Alfréd Wilk bol tiež veľký rybár. Topľa od Vlače až po Bystré bola hanušovským revírom a pán farár bol predsedom hanušovskej pobočky rybárskeho zväzu. Naša rodina má okolo Tople role a zhruba v mieste, kde svojho času bola objavená nafta, nachádzali sa na roli náš dedo. Pána farára Wilka vtedy ešte osobne nepoznali, lebo uplynul len krátky čas od jeho príchodu do Hanušoviec. Dedo išli s kravami a pri Topli zbadali nejakého mladého muža, ako chytá ryby. Hneď na neho ostrejšie spustili: Hej, mladi pan, chodzce stadzi het, bo kedz pridze hanušovski pan farar, pujdzece do basi. (Smiech.) A on hovorí: Vy ma nepoznáte, však? – Nie, nepoznam, odveť mi náš dedo. – Tak aby ste vedeli, ja som ten nový farár. – Jój, naj prebača, velebni paňe, nepoznal som vas...

S pánom farárom sme furt boli dobrí kamaráti. Keď sme začali budovať náš rodinný dom, mal som miešačku. On prišiel k nám, či ju nepožičiam ku kostolu, lebo ho omietali zvonku. Pravdaže som požičal... Tak mi, samozrejme, pán farár ešte aj pochovalil, že som si dobré miesto na budovanie zvolil.

A ešte na niečo si spomínam. Myslím, že otec pána farára bol v Michalovciach nejaká veľká kapacita a myslím, že mu nechcel dovoliť ísť za kňaza. Prečo si to myslím? Keď som bol raz na fare, opýtal som sa pána farára, kto je ten človek na veľkom obraze, čo visel na stene – v okuliároch s peknými fúzikmi, v obleku a s kravatou – či je to nejaký štátnik. Odpovedal, že je to jeho otec. A dodal: – No, už ma prijal. – Na faru však často chodila sestra pána farára z Michaloviec, i po jeho smrti na jeho hrob a brat pána farára zo Sabino-va, ktorý tam pôsobil ako lekár.

ako sme im my, ženy, pri sťahovaní zo starej na novú faru, v zajdoch prenosili periny. Spolu so ženami z Pavloviec sme tam tiež chodili upratovať.

Každé ráno bola v kostole o pol siedmej svätá omša. Nedelne sväté omše boli v Hanušovciach nad Topľou a v Bystrom, keďže obce Bystré a Hermanovce nad Topľou vtedy ešte patrili k hanušovskej farnosti. Na filiálkach sväté omše každú nedeľu neboli, len na odpustovú slávnosť. Každú nedeľu poobede bola ešte pobožnosť. Keď sa pán farár po svätej omši alebo pobožnosti vracal na faru, vždy sa vedel

pri každom človeku zastaviť a porozprávať. Medzi ľuďmi nerobil žiadne rozdiely. S evanjelickým pánom farárom boli veľmi dobrými kamarátmi.

A boi aj veľkým rybárom. Keď prišli prázdniny, vzal miništrantov do svojho malého auta a išiel s nimi k Topli alebo na Domašu. Ráno všetci spolu do kostola, potom všetci spolu k vode na ryby.

Môj syn Ján a Jozef Hermanovský z Vlače, ktorý je toho času tiež kňaz pôsobiaci vo farnosti Ptičie, za ich pôsobenia miništrovali. Pred nimi miništroval aj Ján Andrej z Vlače, ktorý bol ešte za ich života vysvätený za kňaza a v Hanušovciach nad Topľou mal prímichnú svätú omšu (ThDr. Ján Andrej, PhD. vysvätený 8. júna 1974 v Bratislave – pozn.). V deň pohrebu pána farára Wilka, z dôvodu vtedajšej politickej situácie, nemohli ísť miništranti miništrovať. Len vďaka nebohému Jánovi Tkáčovi, bývalému tajomníkovi mestského národného výboru, mal môj syn povolenie ísť

Ján Hatala Rozkoš

V rokoch, keď tu pôsobil pán farár Wilk, bol som ešte chlapec, žiak základnej školy. Začínal som pri ňom miništrovať. Počas svätej omše sme ako miništranti pred oltárom celý čas stáli alebo kľačali, nesedeli sme ako terajší miništranti. No nielen tak hocijako sme stáli. Keď sme stáli pod schodíkom pred oltárom na ľavej nohe, pravá musela byť hore na schodíku a naopak, ak sme stáli na pravej nohe, ľavá musela byť hore na schodíku – všetci miništranti rovnako, v rovnakom čase presúvali záťaž tela z jednej nohy na druhú. Ako vojaci. Vpredu pri oltári sedávali po bokoch len malé deti

Občas sme s kamarátom Jožkom Hermanovským pánovi farárovi aj nakupovali. Bolo to plnotučné mlieko v hrubej sklene-

Alžbeta Čákyová

Po oslovení o spomienky na pána farára Wilka som si vzápätí spomenula na rodiťu MUDr. Jozefa Tabaka, detského lekára, ktorý mal ambulanciu v Bystrom, ale patrili tam aj deti z Hanušoviec a priľahlých obcí. Viem, že táto rodina pána farára Wilka navštevovala. Napísala som im preto krátky list a poprosila som aj o ich spomienky. Po niekoľkých dňoch sa mi telefonicky ozvala pani Tabaková a ja som sa snažila zachytiť z jej rozprávania čo najviac.

Rodina MUDr. Jozefa Tabaka poznala pána farára Wilka skôr, než prišli žiť a pracovať do Bystrého. Obidvaja totiž pôsobili dovtedy v detskej nemocnici na Požiarnickej ulici

miništrovať na pohreb. Veru, tak to vtedy bolo a také sú moje spomienky na tohto

vzácného kňaza – skromného kňaza plného lásky a pokory.

Dvor starej katolíckej fary s hospodárskymi staviskami

Fotozdroj Agáta Krupová

nej litrovej fľaši - vždy zdôraznil „len s červeným pásikom“, polku chleba alebo rožky a maslo.

Spomínam si, že ako vášnivý rybár nás brával na rybačku na Domašu. Tam sme už mali pripravenú vypožičanú loďku. Pán farár sa prezliekol do krátkych nohavíc, čo pre mňa bolo prekvapujúce, keďže som ho vídaval vždy len v dlhých nohavičiach a svetri alebo len v kostolných rúchach. Vozil sa v loďke s ním a s Jožkom po Domaši, to teda bol zážitok!

V istý deň nás pán farár zavolať, aby sme prišli na faru. Boli sme zvedaví, čo pre nás má. Ukázal nám vaňu plnú malých kanadských pstruhov. A ešte zaujímavejšie bolo, keď sme ich potom s ním vypúšťali do potoka nad Hanušovcami. Bolo to niekedy v júni v 1978-om roku. Asi o mesiac neskôr

prišla tuná veľká prietrž mračien a ryby sme lapali po Hanušovciach. V celom tom priestore, ako keď vyjdeme z kostola a zídeme k bytovke, všetko bolo pod vodou. Pamätám, ako sme po ceste – tam, kde je teraz zastávka autobusu od Petroviev – lapali ryby do opálok ...

V zime pán farár Wilk rád lyžoval. Vídaval som ho na bežkách na stráni oproti nášmu domu. Príznačný bol preňho hrubý biely rolák.

Ešte aby som nezabudol, za našetrené peniaze som si od neho kúpil modrý nemecký bicykel, tzv. baloňák. Veľmi som bol naň pyšný, lebo v tom čase to nebol len taký hocijaký bicykel.

Na pána farára Wilka a na tie časy rád spomínam. Bol kamarátsky, priateľský.

v Prešove. Tam sa spoznali aj s vtedajším mladým prešovským kaplánom Alfrédom Wilkom, na ktorého majú len krásne spomienky. Bolo to v 50. rokoch 20. storočia, v časoch náboženskej neslobody. Veľkým darom pre rodičov je, ak ich dieťaťko príde na svet zdravé. No nebýva to vždy tak. Rodia sa aj deti s rôznymi vývojovými chybami a ochoreniami. A tie podľa potreby zostávajú v starostlivosti lekárov. Každému rodičovi v tom čase veľmi záležalo na tom, aby novorodenec bol pokrstený. No nie všetci to mohli vykonať verejne, zvlášť vtedy, keď dieťa bolo pre svoj zdravotný stav prevezené do detskej nemocnice a umiestnené v inkubátore. No rodičia hľadali cestičky. Samozrejme, všetko v tajnosti.

A práve tieto tajné krsty vykonával v detskej nemocnici pán kaplán Alfréd Wilk s tichým súhlasom primára MUDr. Palúcha a prešovského dekanátu. Zvykla však nastať aj situácia, že dieťaťko bolo v ohrození života, ale kňaz poruke nebol. Duchovný otec preto poučil personál, ako majú krst vykonať, aby bol platný. To všetko som sa dozvedela od pani Tabakovej.

Osud nakoniec zariadil tak, že Tabakovci prišli žiť a pracovať do Bystrého a pán farár Wilk na faru do Hanušoviec. Ich priateľstvo teda pokračovalo aj tu.

Pani Tabaková mi ešte rozprávala, že pána Wilka v ich rodine často spomínajú pre jeho veľkú skromnosť, pokoj, pokoru a pohodu, ktorá z neho vyžarovala. Zdôraznila,

Alfréd Wilk a Edita Čákyová u nich doma v deň jej prvého sv. prijímania v roku 1968

Fotodrož Agáta Krupová

že sú mu vďační za mnoho. V Katolíckych novinách si prečítali, že aj hanušovskí veriaci si s úctou a vďakou na pána farára spomínajú. A nakoniec vyjadrila jedno krásne vyznanie: Stále sa mu chceme podobat' v jeho pokore a pokoji.

To, o čom mi rozprávala pani Tabaková, ako prebiehali tajné krsty detí v detskej nemocnici v Prešove, môžem dokladovať aj vlastnou skúsenosťou. Naša Editka sa narodila 2. apríla 1960 hore v starej pôrodnici. Dievčatko mi neukázali, a tak som netrpezlivo čakala, kedy mi ju prinesú na prvé dojčenie. Namiesto toho mi sestrička oznámila, že Editku previezli do detskej nemocnice na Požiarnej ulici do inkubátora, pretože nemala požadovanú hmotnosť. Na štvrtý deň tam previezli aj mňa. Ženy, ktoré tam už so svojimi novorodencami boli, ma upozornili, že si svoje dieťa môžem dať tajne pokrstiť, ale je potrebné ohlásiť to na Farskom úrade v Prešove. Poprosila som teda svoju mamu a ona to ohlásila. Hneď na druhý deň po rannej vizite mi sestrička oznámila, že ideme krstiť. V druhom inkubátore v Editkinej izbičke bol tiež malý chlapček, ktorý pri krste dostal meno Daniel. Sestrička bola krstnou mamou mojej dcéry a ja krstnou mamou Daniela, ktorý pochádzal z Fričov. Všetko prebiehalo v tajnosti. Mladého Daniela som navštívila už ako dospelého muža. Bola som aj na jeho svadbe a tam som sa dozvedela, že som jeho krstnou mamou nielen de facto, ale aj de iure, teda na krstnom liste. Dnes sme v kontakte.

V rozprávaní sa však ešte vrátim do roku

1959. S manželom sme mali svadbu 14. júna 1959 a boli sme posledným párom, ktorý zosobášil dekan Anton Ďurčák. Náš sobáš bol výnimočný aj tým, že sme nemohli byť zosobášení v kostole, len večer o 22. hodine na fare za prítomnosti dvoch svedkov. V deň sobáša nám totiž prišla jedna známa, ktorá bola pracovníčkou Okresného národného výboru v Giraltovciach, povedať, že prídu ľudia z okresu skontrolovať, či ako učitelia pôjdeme z národného výboru do kostola. V tom prípade by sme boli prišli o pracovné miesto. Človek, ktorý vtedy školstvo riadil, bol prísny aj na seba. Keď zomrel, bola som na jeho pohrebe a z toho, čo tam odznelo, bola azda najhodnotnejšia rozlúčková báseň od Ľubomíra Feldeka.

V pracovné dni v čase o 6.30 hodine bývala v katolíckom kostole svätá omša. Účasť veriacich tam nebývala veľká, pretože vlastníci pôdy pracovali na poliach od jari do jesene. Tí, čo zostávali doma, museli sa postarať o domáce zvieratá i vyhnat' na pašu kravičky, ktoré pásol obecný pastier.

Naša babenka, manželova a vtedy už aj moja mama, chodili na ranné sväté omše pravidelne. Z kostola mali s pánom farárom Wilkom spoločnú cestu až po náš dom a z času na čas ešte chvíľu v rozhovore pokračovali. Keď som sa spýtala mojich troch mladších dcér, ako si spomínajú na pána farára Wilka, odpovedali mi otázkou: To je ten pán farár, čo sa s našou babenkou pred domom tak dlho rozprávali? Najmladšia dcéra Alžbeta si spomenula tiež

na moment, keď pán farár prechádzal popred náš dom vo vysokých rybárskych čížmách pomáhať – zachraňovať, čo sa ešte dalo – vtedy, keď bola v júli 1978 pamätná prietrž mračen.

Tak ako každý rodič chcel po narodení dať svoje dieťa čím skôr pokrstiť, tak sa katolícki rodičia snažili, aby každé ich dieťa malo prístup aj k Eucharistii a birmovke. No tomu predchádzala povinnosť zúčastňovať sa na hodinách náboženstva, čo bola príprava na prijatie týchto sviatostí. A to už nebolo dovolené. Ak človek, ktorý pracoval na trošku vyššej pozícii ako robotníckej, prihlásil svoje dieťa na náboženstvo, učitelia museli túto rodinu navštíviť a presvedčiť rodičov, aby prihlášku stiahli. Navštevu rodiny sme museli vykonať, pretože vedeniu školy sme museli nahlásiť presný dátum a čas návštevy. Do rodiny sme išli, vypili sme kávu a odchádzali. Každý rodič vedel, prečo sme tam boli.

Aj naše dievčatá prišli do veku, keď ich bolo treba pripraviť na prijatie týchto sviatostí. Vtedy sa rozhovory pána farára a našej babenky zameriavali hlavne na túto udalosť. Beátka a Andrejka v sprievode babenky chodili na prípravu na faru večer, prípadne sa pán farár zastavil u nás. Všetko sa konalo bez veľkých rečí, tajne. V jedno krásne slnečné ráno kráčali dievčatá v červeno-bielych bodkovaných šatách spolu s babenkou na rannú sv. omšu. Tam v kostole si vykonali prvú sv. spoveď a sv. prijímanie bez našej účasti. Najstaršia dcéra Edita mala totiž ešte možnosť v roku 1968 prijať sv. prijímanie spoločne s ostatnými deťmi. Najmladšia dcéra bola pripravovaná ako dve stredné. Na birmovku ich neskôr pripravoval pán farár a zároveň zariadil, že všetky tri boli birmované naraz v Dominikánskom kostole v Košiciach. Boli tam len s birmovnou mamou a krstným otcom.

Naša rodina si pána farára Wilka vysoko vážila pre jeho dôstojnosť či pri oltári, ale aj v bežnom živote. Pozdravil známeho i neznámeho, bol úctivý voči starším ľuďom, v núdzi sa rád podelil o posledné.

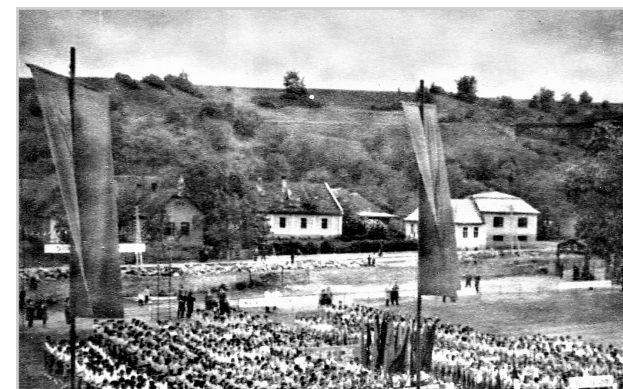
Nikdy nezabudneme, s akou ochotou sa venoval našim deťom, ktoré si pána farára veľmi obľúbili. Odmietol každú odmenu, ktorou sme sa chceli za jeho ústretovosť poďakovať. Babenka ho preto občas pozývali na obed, my s deťmi sme mu vypomáhali v záhrade a všetci sme sa tešili, keď nás navštívil.

Patrí mu veľká úcta a obdiv našej rodiny. Zostal hlboko zapísaný v našich srdciach. Jeho pomník pri kostole nám ho stále spriemňuje.

Anna Vargová Glodová

Pán farár Alfréd Wilk bol neskutočne skromný kňaz a vášnivý rybár. Za jeho pôsobenia sa začala stavať nová fara, ktorej základný kameň bol posvätený 1. júna 1969. Posvätil ho košický kapitulný vikár Štefan Onderko. Na novú faru sa duchovný otec Alfréd Wilk presťahoval niekedy v rokoch 1971-1972. Pán farár mal brata Vladimíra a sestru Evu, ktorí ho zavše v neďelu navštevovali. Jeho brat bol v Sabínove lekárom, bratova manželka profesorka na strednej škole, sestra Eva sem chodila z Michaloviec. Občas prišiel aj ich otec Pavel. Pamätám si, že raz keď ťahal vodu zo studne, šomral: Chudobná fara, sám pleban zvoní. – To preto tak šomral, lebo na starej fare nebol ani len vodovod.

My s manželom sme niekoľko rokov bývali „na farskom“, teda v osobitnom dome, ktorý naši ľudia volali kaplanka. Pred nami tam býval učiteľ a kantor v jednej osobe Jozef Bombara s rodinou. My sme sa tam nastahovali v roku 1964 a bývali sme tam do októbra 1974. Hoci to bolo vlastníctvo rímskokatolíckej cirkvi, v tom čase sme

Pohľad na starú katolícku faru (v centre záberu, napravo v popredí kaplanka), a to z tribúny na ihrisku počas nástupu spartakiádnych cvičencov v roku 1965

Fotodrož Agáta Krupová

Mgr. Jozef Hermanovský

rodák z Vlače, t. č. farár v Rímskokatolíckej farnosti Ptičie

P Porozprávala som sa s ním telefonicky, bez audionahrávky. Na pána farára Wilka spomína len v dobrom. Ako miništrant boli v trochu užšom kontakte, chodil mu do obchodu k pani Digoňovej kupovať rožky a iné drobnosti. Bol mu tiež miništrovať na pohrebe. Ako sa tam dostal za prísnych totalitných opatrení, keď podľa vyjadrenia iných informátorov bola v ten deň škola zamknutá, aby nikto nemohol odtiaľ odísť? (V tom čase sa totiž škola počas vyučovania nezamykala - pozn.) Nuž vraj bol večer pred pohrebom s mamou za svojim triednym učiteľom Jozefom Jurkom na jeho byte

na to museli mať aj povolenie hanušovského miestneho národného výboru. Potom sme sa zbudovali opäť na farskom pozemku, ktorý sme od rímskokatolíckej cirkvi so súhlasom štátnych orgánov odkúpili, lebo sa tam išla budovať nová ulica – terajšia Budovateľská ulica. Na bývalom farskom pozemku sa vybudovali aj naši susedia Daňkovi, Dvorski a Mária Knašinská.

Tým, že sme toľké roky bývali v susedstve fary, boli sme s pánom farárom Wilkom v častom kontakte, a tak sme mali možnosť ho aj lepšie spoznať. Myslím, že jeho život bol životom svätého kňaza. Z Prešova ho sem odsunuli nespravodlivo.

Každú sobotu, keď mal voľno, chodil pán farár na ryby. Keď odchádzal, vždy nám povedal, kam ide, ak by ho niekto hľadal. V jarku oproti fare si v prederavenom hrnci, cez ktorý pretekala voda, držal nejaké malé rybičky ako návnady, keď išiel na rybačku na Domašu alebo Širavu. No naše deti mu neraz tie rybičky odtiaľ vypustili do potoka. On však nikdy na nich nekričal, len prišiel a povedal: Ej, Jana, Marta, ta ste mi ich vypustili ... ? I Jožko Glod, i Ivančove deti to isté... Nekričal na nich, len si tak povzdychol.

Každú sobotu mu teta Mária Krupová, matka Magdy Geratovej, posielali peceň chleba po najmladšom synovi Mariánovi. Bol to doma pečený chlieb. Marián ho vždy nechal u nás a my sme ho potom niesli pánu farárovi.

Stará katolícka fara s kapláňkou – 60. roky 20. storočia
Fotodrož Agáta Krupová

Pána farára Wilka mal každý rád – aj katolíci, aj evanjelici, aj neveriaci. S evanjelickým pánom farárom Sepešim boli veľkí kamaráti, jak dvaja bratia. Vždy sa navzájom navštevovali, vždy chodili spolu do školy vyučovať náboženstvo...

Asi mesiac pred smrťou odkázal pán farár Wilk ešte susedovi Jožkovi Daňkovi: Jožku, idem do nemocnice, tak všetko najlepšie na Jozefa... – bo na Jozefa v 1982-om išli do nemocnice. Ešte sme neskôr všetky susedky, čo sme tam na farskom v novovybudovaných domoch bývali, išli do Prešova ho navštíviť. Jozef Daňko tam šiel s nami so svojím autom i s manželkou, plus ja, Marienka Dvorská i Knašinská. Pán farár sa vtedy usmiali: Ej, moje susedky ma prišli navštíviť... No ja sa už domov nevrátim... – O dva týždne na to 27. apríla zomrel. Truhla s telom nebolého pána farára bola tri dni vystavená v našom katolíckom kostole. V deň pohrebu nebolo v kostole kúsku voľného miesta. Ľudia prišli zo všetkých filiálok, plakali, aj nahlas, až sa kostol triasol. Bola som tam tiež. Stála som na schodoch pod chórusom, priam som visela vo vzduchu, tak sme sa tam tlačili a plakali...

Život pána farára Wilka bol skutočne živým evanjeliom.

dov. Z jeho slov Jozefovi Hermanovskému utkveto v pamäti to, ako chodili – profesor i mladý študent – spolu chytať ryby na Laborec. Ich priateľský vzťah tak pretrval štyri desiatky rokov.

Jozef Hermanovský spomenul ešte jednu vec. Keď bol kaplánom v Michalovciach, navštívila ho raz sestra pána farára Wilka. Priniesla a darovala mu tzv. burzičku, teda nádobku – kapsulu na prenášanie Eucharistie, ktorú farár Wilk nosil pri sebe počas návštev, spovedí a rozdávania sv. prijímania chorým veriacim v hanušovskej rímskokatolíckej farnosti.

Reportáž o živote Alfréda Wilka pripravila Agáta Krupová

Mesto Hanušovce nad Topľou Mestské kultúrne stredisko mesta Hanušovce nad Topľou

DNI MESTA HANUŠOVCE NAD TOPĽOU **690 rokov prvej písomnej zmienky o meste Hanušovce nad Topľou**

2. – 3. – 4. septembra 2022

PIATOK 2. septembra 2022

stánkový predaj a občerstvenie

17.00 Otvorenie, príhovor primátora

KULTÚRNE PROGRAMY

17.10 Komunitné centrum

**17.30 FS Oblík „A po mojom budze“
tanečno - divadelná komédia**

18.15 FS Vargovčan

**18.45 Vyhlásenie výsledkov piesní
Rómsky slávik**

19.00 GIPSY CULY hudobná kapela

20.30 LETNÉ KINO LOLI PARADIČKA

SOBOTA 3. septembra 2022

stánkový predaj a občerstvenie

KULTÚRNE PROGRAMY

11.00 Divadielko pre deti

16.00 HRDZA

17.15 ŠČAMBA

**18.15 Vyhlásenie výsledkov
športových podujatí**

18.30 TOMBOLA

NEDEĽA 4. septembra 2022

stánkový predaj a občerstvenie

tribúna na ihrisku

14.00 Otvorenie slávnosti

14.15 Ekumenická bohoslužba

**15.00 690 ROKOV PRVEJ PÍSMOJNEJ ZMIENKY
O MESTE HANUŠOVCE NAD TOPĽOU
príhovory primátora mesta a hostí**

**15.40 List priateľstva mesta Veľká Bíteš
a mesta Hanušovce nad Topľou**

16.00 FS DÚBRAVIENKA

16.30 FS JUROŠÍK

17.30 Záver

SPRIEVODNÉ PODUJATIA: 2. a 3. 9. futbalový a volejbalový turnaj - areál ZŠ

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

Predaj tombolových lístkov pri Malom kaštieli

Pre predajcov: cena za 1m² : 4, 20 EUR + elektrina Ulice: Ul. Zámocká priestor pri Malom kaštieli a plocha ihriska

Vážená verejnosť, návštevníci podujatia, prevádzkovateľ – Mesto Hanušovce nad Topľou, so sídlom Mierová 333/3 Hanušovce nad Topľou, 094 31, IČO: 00332399 si Vás dovoľuje informovať, že v čase konania podujatia dôjde na vyhradených miestach k zaznamenávaniu jeho priebehu audiovizuálnou technikou. Vaše osobné údaje vo forme obrazových snímkov a obrazovo-zvukových záznamov prevádzkovateľ spracúva za účelom propagácie podujatia a zadeklarovania jeho priebehu, a to v súlade s čl. 6 ods. 1 písm. f) NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Obrazové snímky a obrazovo-zvukové záznamy z podujatia budú zverejnené na webovom sídle prevádzkovateľa a budú uchovávané po dobu 3 rokov. Ako dotknutá osoba máte právo kedykoľvek namietať takéto spracúvanie. Informácie o spracúvaní osobných údajov nájdete na www.osobnyudaj.sk/informovanie.

Foto: (aga)

Hanušovské noviny – štvrťročník mesta Hanušovce nad Topľou. Vydavateľ: Mesto – Mestský úrad Hanušovce nad Topľou, Mierová 333/3, 094 31 Hanušovce nad Topľou. IČO: 00332399, ISSN 1339 – 567X. Evidenčné číslo: EV 4320/11. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Agáta Krupová (aga). Jazyková úprava: Mgr. Marta Lehetová. Sadzba a design: Zuzana Sotáková. Tlač: Tlačiareň Kušnír Prešov. Info pre čitateľov a prispievateľov Hanušovských novín: Príspevky, námety, upozornenia píšeť na e-mailovú adresu: hanusovske.noviny01@gmail.com, esemeskujte alebo volajte na č.: 0902 970 853. Uzavierka tohto čísla 2/2022 bola 30. júna 2022. Uzavierka nasledujúceho čísla 3/2022 bude 2. decembra 2022. Nepredajné.

Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú ich autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky krátiť, upraviť alebo neuverejniť. Zásadne nezverejňujeme anonymné príspevky!